

ÖĞRENME STİLLERİ

GENEL İLKELER

GİRİŞ

İnsan olmanın en önemli çekirdeğini oluşturan öğrenme stili (tarzı), insanlar arasındaki benzerliklerin yanında, insanın kendine özgü özelliklerinin de izini taşır. Bu karakteristik özellikler; öğrenmeye hazırlanma, öğrenme ve hatırlama aşamalarında başka insanlardan farklı yollar kullanmasına yol açar. Öğrenme stili yürürken, oynarken, konuşurken, yazarken, otururken, yatarken yaşamın her anında ve her boyutunda bireyin davranışlarını etkiler. Düşünmeyi ve öğrenmeyi öğrenmenin temel basamaklarından biri olan öğrenme stillerini; öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler ve anne babalar başta olmak üzere tüm ilgililerin bilmesinde yarar vardır. Yaramaz ve başarısız olduğu düşünülen pek çok öğrenci, aslında öğrenme stilleri bilinmediği ya da dikkate alınmadığı için istenmeyen davranışlar göstermektedir.

Büyük ölçüde doğuştan gelen bu karakteristik özelliklerin öğrenme stiline nasıl yansıtacağı aile, uzman ve okul işbirliği ile küçük yaşlarda belirlenmelidir. Bu işbirliği sayesinde çocuk, okulöncesi eğitim döneminden başlanarak daha rahat ve anlamlı bir yaşama hazırlanabilir. Öğrenme stilleri bakımından insanları görsel, işitsel, dokunsal, kinestetik olarak dört grupta toplayan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan birini yapan Grinder'e göre her 30 kişiden 22'si (%73) bu dört özelliğin üçüne, ikisine, birine bazen de hepsine sahiptir. Görüldüğü gibi, her insan bunlardan biri ağırlıklı olmak üzere, ikisine, üçüne farklı derecelerde sahip olabilir. Bir insanın ağırlıklı olarak işitsel öğrenme stiline sahip olduğunu kabul edersek, aynı kişi farklı derecelerde de olsa görsel ve dokunsal da olabilmektedir. Nitekim insanların çoğunluğunun birden fazla öğrenme stiline sahip olduğu söylenebilir.

Öğrenme stillerinden yalnız birine (görsel, işitsel, dokunsal) sahip olanların, genel nüfus içinde çok az olduğu varsayılmaktadır. Kuşkusuz, her sınıfta yalnız bir öğrenme stiline sahip bir ya da iki öğrenci olabilir. Bunlar içinde en fazla dokunsallar problem olarak görülmekte; evde ailelerini, okulda öğretmenlerini üzmektedirler. Asıl sıkıntıyı ise çocukların kendileri yaşamakta, aile ve öğretmenler tarafından hiperaktif oldukları sanılmakta ve uzmana başvurulmaktadır. Çok hareketli olduğu görülen her çocuk hiperaktif değildir. Çocuk dokunsal etkinlikler uygulanmasına rağmen öğrenemiyorsa, işte o zaman uzmandan yardım istemek gerekir.

Niçin bazı çocuklar oyuncaklarını oynadıktan sonra hemen kutusuna koymak için gayret gösterirken üstelik bunu sadece oyuncuğu yeni iken değil de sürekli olarak devam eden bir alışkanlık halinde yaparken, bazıları dağınıklıktan hiç rahatsızlık duymaz? Niçin bazı çocuklar hiç kimse onları yönlendirmeden, oyuncaklarını sadece yeni iken kutusuna koyarken, bazıları ilk anda kutusunu parçalar? Niçin bazı çocukların fanilas sürekli dışarıda gezer de bazılarının ki hiç çıkmaz? Bunları birbirinden bu kadar farklı kılan nedir? Bu davranış şekilleri aynı zamanda farklı öğrenme özelliklerini de içerisine alan adeta bizi biz yapan özelliklerdir. Bu özelliklere öğrenme stilleri denilmektedir. Öğrenme stilleri öğrencinin ev ve çalışma ortamını, evde çalıştığı zamanki tercihlerini de etkiler. Bu yüzden anne-baba olarak sizlerin de dikkat etmeniz gereken durumlar vardır.

Öğrencinin ev ortamındaki çalışma düzeni tercihlerine göre düzenlenmeli ve eğer öğrenmesine engel olmuyorsa müdahale edilmemelidir.

Öğrencilerin öğrenme stillerine göre belirlenmiş özelliklerini bilmek, zaman zaman anne babaların, öğrencilere sunduğu çalışma koşullarının da öğrencilerin özelliklerine ve bireysel tercihlerine göre şekillenmesine yardımcı olmaktadır. Aksi takdirde öğrenciyi tanımadan başarılı olması ve verimli çalışması için ona sıralanan koşullar öğrencinin öğrenmesini zorlaştırıp akademik başarısını düşürecektir.

Öğrencinizin sıcak mı yoksa daha serin bir ortamda mı daha verimli çalıştığını, çalışırken size ihtiyaç duyup duymadığını, ona herhangi bir şeyi yapmasını söylediğinizde ne tepki verdiğini rahatça gözlemleyebilir, öğrenme stili raporundaki verilerle bugözlemlerinizi karşılaştırabilir ve çocuğunuzla bu konular hakkında konuşabilirsiniz.

Böylelikle de işe yaramayan hatta çocuğunuzun başarısını olumsuz yönde etkileyebilecek koşullarla yaklaşmak yerine daha çocuğunuza özgü yaklaşımla hareket edebilirsiniz.

Bireyin bebeklik, çocukluk, öğrencilik, yetişkinlik dönemlerindeki davranışlarının gözlenmesiyle, öğrenme stiline göstergesi olabilecek ipuçları bulunabilir. Bireyin her gelişim döneminde, öğrenme stili bakımından güçlü ve zayıf olduğu yönler görülmektedir.

Burada fazla ayrıntıya girmeden öncelikle ana babaları ve öğretmenleri genel olarak bilgilendirmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda öğrenme stilleri, aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Her kişi farklı şekilde öğrenir felsefesine dayalı olan bu teoride çocukların erken dönemde tarzlarını belirlemenin ileriki yaşantılarını olumlu etkilediği düşünülmektedir

4 farklı öğrenme tarzı (stili)vardır.

1. GÖRSEL ÖĞRENENLER,
2. İŞİTSEL ÖĞRENENLER,
3. DOKUNSA ÖĞRENENLER,
4. KİNESTETİK ÖĞRENENLER

---

1. GÖRSEL ÖĞRENENLER :

Özel yaşamlarında genellikle düzenli ve titizdirler. Karışıklık ve dağınıklıktan rahatsız olurlar. Önce çalışma ortamlarını kendilerine göre düzenler, sonra çalışmaya başlarlar. Çalışma masalarındaki araç ve gereçler için (kalem, silgi, kalemtraş, makas, zımba vb) sabit yerler belirler ve onları hep aynı yerde tutarlar. Çalışma odaları, çantaları hep düzenlidir. Yazmayı pek sevmeseler de defterlerinin köşeleri kıvrılmasın diye gerekli önlemleri almışlardır. Bu nedenle ana baba ve öğretmen tarafından takdir edilirler.

Görseller, öğretmenin ya da bir öğrencinin konuyu sunması/anlatması şeklindeki düz anlatım yönteminin uygulanması durumunda, çabuk sıkılır ve dersten yeterince yararlanamazlar. Derste işlenen konuyla ilgili öğrendiklerini gözlerinin önüne getirerek hatırlamaya çalışırlar. O nedenle öğretmenler, her öğrencinin değişik oranlarda da olsa görsel öğrenme stiline sahip olduğunu düşünerek ve konuyla ilişkisini çok iyi kurarak harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog vb. görsel araçlar kullanmalıdırlar.

Görsel öğrenen çocuklar, görsel hafızaları kuvvetli, hayal etmeyi seven, kişilerin ve nesnelerin şekline, rengine önem veren, sessizliği ve yalnız kalmayı seven, dinleme ile ilgili işlerde çabuk sıkılan çocuklardır.

Çocuğunuzda görsellik baskın ise, Çalışma ortamını kendisinin ayarlamasına izin verin. Masasını, dolabını ya da çantasını hazırlama şeklini ona bırakın. Size dağınık gelen bu durum onun özel alanını oluşturuyor olabilir. Renkli fosforlu kalemler, renkli ayraçlar ya da bloknotlar alın. Dersiyle ilgili notları, kendi için önemli olan hususlar için bunları nasıl kullanacağını öğretin. Ders programını renkli kağıtlara yazması, kitaptaki önemli noktaları renkli kalemle çizmesi ya da renkli ayraçlarla kodlama yapabileceğini fark ettirin. Sessiz ve yalnız başına çalışma konusunda ısrarcıysa müdahale etmeyin. Ona çok uzun arka arkaya sıralanmış emir cümleleri ile konuşmayın. Kısa, net ve basit ifadeler kullanın.

Nasıl Ders Çalışmalılar?

- Görsel stile sahip öğrencilerin çalışabilecekleri derli toplu, karışık ve kalabalık olmayan bir yere gereksinimleri vardır.
- Ders kitabında ya da yazılı metinlerdeki resimlerden çalışmak bu öğrenciler için uygundur.
- Görsel stile sahip öğrenciler ders anlatımı sırasında eğer not tutmuyorlarsa dersten kolayca uzaklaşacaklardır. Bu öğrenciler yazılı yönergelere gereksinim duyarlar.
- Yazarken renkli kalemler kullanmalı, okurken önemli konuların altını renkli kalemler veya fosforlu kalem ile çizmeli. Ders dinlerken mutlaka not almalı.
- Anahtar noktalar için kartlar hazırlamalı. Kartların üzerine resim ve semboller çizmeli. Kart üzerinde çok önemli sözcüklerin üzerinden renkli kalemlerle çizmeli. Kartların az bilgi içermesi, kart resminin belleğe kolay yerleşmesini sağlar
- Karmaşık konuları kolay öğrenmek için büyük resim kağıtları kullanarak çeşitli çizimlerle görsel hale dönüştürmek yararlı olur (kavram haritaları oluşturmak gibi).
- Harita, şema ve diğer görsel araçlar için kısa açıklamalar yazmalı.
- DVD, VCD, bilgisayarda var olan eğitim programları görseller için yararlıdır.
- Kitapların kenarlarına bir bakışta o bölümü ona hatırlatacak kendisine özgü sembol ve resimler çizmeli.
- Öğrenmeleri gereken materyalleri kendisi planlamalı ve organize etmeli çünkü planlama ve organize etme öğrenmeyi kolaylaştırır.
- Bellekte tutulması gerekenler için görsel hatırlatma notları hazırlamalı
- Matematik gibi sayısal konular için, anladığını kısa cümle ya da birkaç söz halinde yazmalı, bilgileri organize etmek için posterler hazırlamalı.
- Problem çözerken istenenleri, verilenleri renkli kalemler de kullanarak yazmalı. Problem çözümü basamaklı ise bu basamakları gösteren kutucuklar çizip ve içlerine kısa notlar yazıp kutuları birbirlerine çizgilerle bağlayabilir.

2. İŞİTSEL ÖĞRENEMLER :

Ses ve müziğe karşı daha duyarlıdırlar. Küçük yaşlarda kendi kendilerine konuşurlar; sohbet etmeyi, birileriyle beraber çalışmayı severler. Konuşma ve dinleme becerileri gelişmiştir

Çoğunlukla ahenkli ve güzel konuşurlar. Özellikle ilköğretimin ilk sınıflarında kendi kendilerine konuştukları için, öğretmeni pek dikkatle dinleyemezler. İşittiklerini daha iyi anlamalarına rağmen bu özellikleri nedeniyle öğrenme oranları azalır.

Sessiz okuma çalışmalarından pek yararlanamazlar; o nedenle, kendilerinin duyabileceği bir sesle okumalarına izin verilmesi gerekir. Konuşarak, tartışarak ve başkalarının sözlü sunularını dinleyerek daha iyi öğrenirler.

Dinlemenin yanında konuşma fırsatı da verildiği için, derslerde grup çalışması gerektiren yöntem ve teknikler uygulandığında pek mutlu olurlar. Türkçe ve yabancı dil derslerinde daha başarılıdırlar.

İşitsel öğrenen çocuklar; iyi dinleyen, ezberi kuvvetli, esprili, okumayı pek sevmeyen, konuşurken sesini ayarlamakta zorlanan, yabancı dile daha yatkın çocuklardır. Çocuğunuzda bu özellikler daha baskın ise, Kitap okuması konusunda aşırı baskı yapmak yerine beraber özetleme ya da akılda kalıcı ana fikirler hakkında tartışın.

Size sesli kitap okumasını isteyin.Okuma zevkini kazandırmak için ufak oyunlar oynayın. Belirlenen parçayı ya da hikayeyi en iyi kim okudu? Yarışması düzenleyerek sonuna ufak ödüller koyabilirsiniz.Eğer müzikle, sesli bir ortamda çalışmak istiyorsa zorlamayın. Bırakın sevdiği bir müzik ile ders çalışmasına fırsat verin.

Nasıl Ders Çalışmalılar?

- Bu öğrenciler ders çalışmak için sessiz bir yere ihtiyaç duyabilirler.
- Yazılı ödevlerde büyük ihtimalle ekstra zamana gereksinim duyabilirler.
- Mümkünse arkadaş grupları ile çalışmalı ya da bir çalışma arkadaşı bulmalı.
- Konuları tekrar ederken yüksek sesle okumalı.
- Ses kayıt cihazı kullanabilir. Kaydettiklerini dinleyerek sınava hazırlanabilir.
- Bellekte tutulması gereken bilgiler (tarih, isimler, yer adları vb.) için çeşitli melodiler yapılması öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu melodilerin komik, saçma ya da çığınca olması akılda kalmasına daha da faydalı olacaktır.
- Basamaklı bir şekilde öğrenmeleri gereken şeyleri basamaklı olarak yazıp yüksek ses ile söyleyerek şarkılara dönüştürebilir.
- Önemli konular ve talimatları yüksek sesle okuyup tekrarlayabilir.
- Matematik ve sayısal konular için; yeni konuları (sesli) konuşarak kendine anlatarak çalışabilir. Problemi kendi sözcükleri ile ifade edebilir. Problemleri çözerken aklından geçenleri (o sırada yalnız da olsa) sesli anlatabilir.
- Basamaklı bir kavram/bilgi öğreniyorsa bu basamakları yazıp, sonra yüksek sesle okuyabilir.

3. DOKUNSAL ÖĞRENCİLER

Dokunsal öğrenen çocuklar, dokunmayı temas etmeyi seven, çalışırken eli ayağıyla bir şeylerle oynayan, sarılmayı öpmeyi seven, deneysel çalışmalara fen ve doğa konularına yatkın çocuklardır.

Derslerin düz anlatım yöntemiyle işlenmesi veya bununla birlikte göze hitap eden araç gereçlerin kullanılması dokunsal öğrencinin öğrenmesine yeterince katkı sağlamaz. Bir başka ifadeyle, anlatımla birlikte harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog gibi görsel araçlar kullanılarak derse renk ve canlılık katılması onların öğrenmesini beklenen ölçüde etkilemez. Kalıcı bir öğrenme için, ellerini kullanabilecekleri öğrenme ortamına ihtiyaçları vardır. Dokunsallar, derslik yerine laboratuvar, okul bahçesi, uygulama alanı gibi ortamlarda yaparak yaşayarak daha iyi öğrenirler.

Bir anekdot

Dokunsal bir öğrencisini anlatan emekli bir öğretmen şunları söylüyor; “ Yeni tayin olduğum bir okulda bana ikinci sınıfı verdiler. Bir öğrencinin sürekli parmağını harflerin üzerine koyarak okuyordu.

Tahtaya yazdığım şeyleri okuyamıyor, bana yalvaran gözlerle bakıp izin alarak tahtaya kalkıyor ve yazıları elleri ile takip ederek okuyordu. Bunu hiçbir zaman anlayamadım ve öğrencinin normal olmadığını düşündüm. Ama tüm zorlamalarıma rağmen öğrenciyi bu alışkanlığından vazgeçiremedim. Çok hareketli ve söylediğiniz tüm kinestetik özellikleri taşıyordu. Şimdi onun hayatını ne kadar zorlaştırdığımı anlıyorum. Keşke bilebilseydim...”

Dokunsal öğrenen çocuklar, dokunmayı temas etmeyi seven, çalışırken eli ayağıyla bir şeylerle oynayan, sarılmayı öpmeyi seven, deneysel çalışmalara fen ve doğa konularına yatkın çocuklardır. Çocuğunuzun dokunsallığı kuvvetli ise; Çalışmalarında daha çok görselliği kullanın. Resim, maket, projeksiyon yada video.. Çalışmalarını olabildiğince deneysel, uygulamalı yapmaya çalışın. Hatta mümkünse bilgisayarı bu anlamda aktif kullanıp, derslere uygun eğitici cd? ler alarak çalışmalarını destekleyebilirsiniz.

Performans ve proje çalışmalarında övün, destek olun yönlendirin. Müzik öğretmeni ile görüşüp hangi müzik aletini çalmaya yatkın olduğunu öğrenin.

4. KİNESTETİK ÖĞRENEMLER

Oldukça hareketli olurlar. Yerlerinde duramazlar ve sürekli hareket halindedirler. Tahtayı silmek, pencereyi açmak, kapıyı örtmek vb. onların görevi olsun isterler. Uzun müddet oturmaya zorlanırlarsa derste ne olup bittiğini de anlamaz hale gelebilirler. Bu hareketlilik uygun işlere yönlendirilmezse genelde problem yaşanır. Ders işleme sisteminden daha az yararlanırlar. Bu nedenlerden dolayı da ilgisiz ve başarısız oldukları ileri sürülebilir.

Kinestetik stilde öğrenen kişi dağınıklıktan rahatsız olmaz ve niçin bu kadar olay çıkardığınıza bir anlam veremez. Hatta sizin, huysuz, kavgacı, bıktırıcı biri olduğunuzu düşünür. O nedenle de, sizinle sürekli mücadele edebilir ve size karşı çıkabilir. Bu tür durumlarda, onlara sizin ne hissettiğinizi anlatmaya çalışın.

Karışıklığın sizi nasıl etkilediğini, onların anlayabileceği bir şekilde izah edin. Bunu yaparken vücut dilini kullanmanız çok yararlı olur çünkü kinestetik kişiler vücut dilini daha iyi algırlarlar. Evde gönüllerince davranabilecekleri kurtarılmış bölgelere gereksinim duyarlar. Kinestetik stilde öğrenen kişilerde somut ve hareket belirten kısa anlatımlar daha etkili olur.

Bu anlatımda vücut dilini bariz bir şekilde kullanmakta da yarar vardır. Kinestetik stilde öğrenen kişiye uzun ve önemli olan bir konuyu anlatmak için, rahat hareket edebilecekleri yerleri seçmeniz sizi daha iyi anlamalarını sağlar. Birlikte yapılan bir yürüyüş sırasında anlatılması gibi bir yol izlenebilir. Örneğin; elinizi omuzlarına koymanız anlattığınız şeyi anlamaları için yararlı olabilir. Konuşma veya ders çalışma sırasında elinde bir eşya varsa buna mani olmayın. Örneğin ders çalışırken elindeki kalemi sürekli çeviriyorsa kalemi elinden almayın. Düşündüğünüzün tersine kalem elindeyken sizi daha iyi anlayabilir. Öğrenebilmeleri için mutlaka ellerini kullanacakları, yaparak yaşayarak öğrenme dediğimiz yöntemlerin uygulanması gerekir. Müze, okul bahçesi veya laboratuvarında dokunarak, ellerini kullanarak olayların içinde yaşayarak en iyi öğrenirler.

Nasıl ders çalışmalılar?

- Derse konsantre olabilmek için ön sıralara oturabilir.
- Yazım kurallarını fazlaca göz önüne almadan sürekli olarak duyduklarını hatırlatacak kısa notlar tutabilir.
- Kavram haritası niteliğinde şema ya da çizimler yapabilir.
- Ders çalışırken öğrenmeyi kolaylaştırmak için, elinde kitap ya da kartlarla ileri geri yürüyüp, yüksek sesle okuyabilir.
- Çalışırken hareket etmesi sağlanabilir.
- Çalışırken kendi istediği yerde ve şekilde çalışmasına izin verilebilir.
- Bir şeyler anlatacağı zaman ayağa kalkabilir ve tüm vücudunu kullanarak anlatabilme özgürlüğü olabilir.
- Ders dinlerken hareket etmelerine izin verilebilir.
- Dersi anlatan kişinin mimik, drama ve abartılı ağız hareketlerine odaklanmaları anlamalarına yardımcı olabilir.
- Maket ve benzeri materyaller kullanmaları öğrenmelerini kolaylaştırabilir.
- Sıralı işlemleri hatırlayabilmek için her bir basamağı bir karta yazmalı daha sonra kartları otomatik olarak sıraya koyacak hale gelene kadar sıraya koymalı.
- Matematik çalışırken, bilgileri gündelik hayatları ile ilişkilendirebilecek şekilde somutlaştırmaları faydalı olabilir.
- Kinestetik olan öğrencilerin ders çalışırken sık sık ara vermesi gerekebilir. Çalışacakları konuyu 20 dakikalık periyotlara bölmeleri önerilir.
- Laboratuvar çalışmaları için fazladan zaman ayırabilir, konu ile ilgili müze, tarihi yerler vb. yaşayarak öğrenebilecekleri mekanlara gidebilirler.

VELİLERE ÖNERİLER

ÇOCUĞUNUZ SİZ UYARMADAN ÖNCE DERSE BAŞLAMİYORSA...

Çocuğunuza okuldan geldikten sonra genellikle “Hadi dersinin başına...”, “Ödevlerin seni bekliyor...” gibi cümleler kurmak zorunda kalıyor, kendisi yönlendirmeye ihtiyaç duyuyorsa;

çocuğunuz öğrenme stillerine göre başkaları tarafından motive edilen ve yapılandırmaya ihtiyaç duyan çocuklar grubunda ya da grubuna yakın diyebiliriz. Her çocuğun kendi parmak izi gibi, diğerlerinden farklı öğrenme stili vardır. Bir çocuğun öğrenme stilini keşfederken birçok faktörü göz önüne alıyoruz. Bunlardan birisi de duygusal faktörlerdir. Duygusal faktörler, bireyin öğrenmeye karşı eğilimini ve tutumunu içermektedir. Bu eğilimler, kişinin zor görevleri başarmada geliştirdiği stratejilerin bütünüdür. Pek çok insan pek çok bilgiyi motive olarak öğrenmek ister. Eğer çocuklara bilgiyi yanlış yoldan öğretmeye çalışıyorsak öğrenmeyi onlar için daha zor hale getiriyoruz demektir. Çocuğun yeni bilgileri öğrenmek için içinden gelen istek onu harekete geçirmeye yetmiyorsa; dışarıdan ona destek olabilir, dışsal motivasyon aracı görevini yerine getirebiliriz.

Peki, bu nasıl olacak? Çocuğunuzla iletişiminde **“Daha başlamadın mı?”**, **“Neden ödevlerini bitirmedin?”** gibi onu yargılayıcı, eleştirici, olumsuz cümleler kurmamalı. Onu onaylayıcı, kabul edici, özgüvenini destekleyici, cesaretlendirici, olumlu cümleler kurmalısınız.

Bunu yaparken beden dilinizle de çocuğunuza vermek istediğiniz mesajı desteklemelisiniz. Bazı çocuklar derse nasıl başlayacağını, doğru yapıp yapmadığını öğrenmek ister. Bu çocuğun yapılandırmaya; yani yönlendirmeye ihtiyaç duyduğunu gösterir. Öğrenciye ışık tutabilecek şekilde öğrenciye rehberlik edebilir, öğrenmeye karşı hevesini arttırabiliriz.

DERS ÇALIŞMA ORTAMI NASIL OLMALI?

Öğrencinin verimli etkili bir şekilde ders çalışma ortamına sahip olması, öğrenmesini kolaylaştıracak, önemli bir unsurdur. Öncelikle çocuğun odasının kendi ihtiyaçlarına, tercihlerine göre düzenlenmeli ve seçimlerine müdahale edilmemelidir.

Öğrenme stillerine göre kimi öğrenciler formal (resmi, usule uygun) biçimde, masa başında ders çalışmayı severken, kimi öğrenciler ise informal (kural dışı, resmi olmayan) biçimde yani; daha rahat ve yumuşak mekânlarda ders çalışmayı severler. Oturma düzeni öğrencinin öğrenme stiline göre olmalıdır. Eğer öğrenci yumuşak bir zeminde ve rahat bir oturma şekliyle, örneğin; yerde halının üstünde veya yatağın üzerinde ders çalışmayı tercih ediyorsa, öğrenciyi masa başına oturtmak için zorlamamak gerekir. Önemli olan; çocuğun o çalışmadan aldığı verim ve dikkatini çalışmaya verebilmesidir. Aksi taktirde, çocuğu masa başına oturtmaya zorlarsak; öğrencinin öğrenmeye ve ders çalışmaya karşı motivasyonunu ve hevesinin kaybolmasına neden olabiliriz. Öğrenme stiline göre yine; bazı öğrenciler çalışma esnasında parlak ışığa ihtiyaç duyarlar. Masa lambası kullanabilirler. Masa lambasının parlak ışığı çocuğunuzun dikkatini dağıtıp, onu uyarıyorsa hafif bir ışıkla daha iyi motive olacaktır. Çocuk hafif ışıkla rahat çalışıyorsa masa lambası kullanması için ısrar edilmemelidir. Çalışma odası iyi havalandırılmış olmalıdır. Bazı öğrenciler serin, bazıları da sıcak çalışma ortamını tercih ederler. Özellikle zor bir konuyu öğrenirken serin ya da sıcak bir çalışma ortamı, konsantrasyon süresini arttırır ve stresini azaltır.

MÜZİKLE DERS ÇALIŞILIR MI?

Evet. Eskiden öğrenmeye ilişkin inandığımız birçok klişe vardı. Bunlardan biri için de; **“Ders sessiz ortamda çalışılır.”** diyebiliriz. Öğrenme stilleri kuramına göre bu inanış kırılmış oldu.

Çünkü evde ve okulda öğrencinin doğasına uygun olmayan bu tarz yaklaşımlar, uzun vadede öğrenmenin hızını kesen en önemli sebeplerdendir. Oysa öğrenme stillerinde bu koşulların her öğrenci için farklı olduğu ve başarı reçetesinin herkes için aynı olamayacağı görüşüyle hareket edilir. Bir kişi çalışırken ya da konsantre olurken çevresel değişkenlerden etkilenir ve uygun ortam koşulları olmadığı zaman stres beraberinde gelir. Bu çevresel etkenlerden biri de ses'tir.

Çevresel faktörler, stresle ilişkili faktörlerdir.

Aynı zamanda biyolojik bir durumdur ve kolaylıkla değişmez. Biyolojik olarak, bazı öğrenciler ders çalışırken sese ihtiyaç duyarlar (müzik, vb.) ya da ses onların verimli bir şekilde ders çalışmasını olumsuz olarak etkilemez. Bazı öğrencilerin ise, konsantre olabilmeleri için ilk şart sessizliktir. Ders çalışırken çocuğun dikkati dağılmaması için daha çok sözsüz, soft müzikler dinlemesini önerilmektedir.

DERS ÇALIŞIRKEN YİYECEK BİR ŞEYLER ATIŞTIRIYORSA...

Ders çalışırken bir şeyler atıştırmak ya da içmek geleneksel ders çalışma ortamı koşullarına göre öğrenciyi oyalayıcı, derse odaklanmasını engelleyici, böylelikle de ders çalışma süresini uzatan bir etken olarak görülmesine rağmen, öğrenme stilleri kuramında bu şekilde kesin bir yargıya yer vermek yanlış olmaktadır. Çünkü öğrenme stilleri yaklaşımına göre bazı öğrenciler ders çalışırken ya da konsantre olmalarını gerektiren bir çalışma yaparken bir şeyler içmeye, çiğnemeye veya yemeğe ihtiyaç duyabilmektedirler. Bu fizyolojik bir ihtiyaç olarak görülmekte ve öğrencinin öğrenmesine olumsuz yönde bir etkisi olmamaktadır.

Bazı öğrenciler ise bir şey öğrenirken veya çalışırken bir şeyler yemeye ya da içmeye ihtiyaç duymazlar. Bunları çalışmalarını tamamladıktan sonra yapabilirler.

Aynı şekilde çocuğunuz da ders çalışırken yanında yiyecek bir şeyler buldurmak veya bir şeyler içmek isteyebilir. Bu durumu göz önünde bulundururken, yeme içmenin onu çok fazla oyalamaması ve ders çalışma kalitesini düşürmemesi gerekir. Bu amaçla çocuğunuzun ders çalışırken yiyebilmesi için hazırlayacağınız yiyecek ve içeceklerin onun sadece bu yeme içme ihtiyacını karşılamaya yönelik olmasına dikkat etmeniz gerekmektedir. Ders çalışırken bir şeyler atıştırmak yanlış bir davranış değil, aksine çocuğunuzun dikkat ve konsantrasyonunu arttırıcı bir etken olabilmektedir. Çünkü bu çocuğunuz için bir ihtiyaç olduğundan bu ihtiyacı karşılanmadan kendini rahat hissetmeyebilir. Bu da ders çalışma verimini olumsuz yönde etkileyebilir.

ÇOCUĞUNUZ HEP SİZİNLE Mİ DERS ÇALIŞMAK İSTİYOR?

Bu durum çocuğunuzun çalışırken ya da konsantre olurken sosyal değişkenlerden etkilenebileceğini gösterir. Çünkü çocuğunuzun sizinle ders çalışmayı istemesi aynı zamanda yalnız çalışmayı da tercih etmediğini gösteren bir durumdur. Öğrencilerin yalnız çalışmayı, takım veya küme çalışmaları yapmayı ya da bir yetişkinle çalışmayı tercih edip, etmemesi çalışma yaparken nasıl bir sosyal ortama ihtiyaç duyduğu ile ilişkilidir.

Çocuğunuz yalnız ders çalışmayı tercih etmiyorsa aynı zamanda kendi kendine öğrenmeyi de tercih etmiyor demektir. Bu durumda çocuğunuzun ders çalışırken ve öğrenirken tartışma ve etkileşim unsurundan olumlu anlamda etkilendiği anlaşılabilir. Sosyal ihtiyaçlar, diğer öğrenmeyi etkileyen faktörlerle de yakından ilişkilidir.

Örneğin, yalnız çalışmayı değil de bir büyüğüyle ya da arkadaşıyla ders çalışmayı tercih eden bir öğrenci büyük bir ihtimalle çok sessiz ortamda çalışmayı tercih etmeyebilir. Sizinle ders çalışmayı istemesi onun aynı zamanda çalışırken bir sese de ihtiyaç duyduğunu gösterebilir.

Çocuğunuzun sizinle ders çalışmak istemesinin bir diğer nedeni de, yetişkin unsuruna bağlı otorite ihtiyacı olabilir. Otorite ihtiyacı duyan bir öğrenci her zaman bir büyüğünden ya da öğretmeninden geribildirim almaya ihtiyaç duyar. Çünkü doğru yolda olup olmadığını bilmek ister. Kendisine verilen yönergeler doğrultusunda her zaman cesaretlendirilmeye ihtiyaç duyar. Bu türden sosyal ihtiyaçlar her ne kadar yapılan çalışmanın kalitesini artırsa da diğer alanlarda da öğrenci kendisini geliştirmelidir ve esnek olmalıdır. Bu durumda çocuğunuzun bazen yalnız çalışmaya yönlendirmelisiniz. Bunu yaparken yine çocuğunuza öğrenme stiline göre destek verip, ona uygun sosyal koşulları sağlamanız yararına olacaktır.

Örneğin;

- Yalnız çalıştığı sırada ihtiyaç duyabileceği ses ihtiyacını müzik yardımıyla sağlayabilirsiniz. Tabi dinleyeceği müzik sözlü olmazsa dikkatini sağlayabilmesi daha kolay olacaktır.
- Derse ara verdiği zamanlarda yanına gidip sormak istediği bir şey olup olmadığını kontrol etmek ya da gidişata uygun şekilde onu cesaretlendirip motive etmek, onun birlikte olma ihtiyacını destekleyici olacaktır.
- Yine derse ara verdiği zamanlarda çalışmasını kontrol edip, bir sonraki adım için yönlendirici olmakta gerekebilir.

ONA DERS ÇALIŞMAYI SEVDİRİN

Çocuğunuz genellikle derse başlamakta ve ödevlerini bitirmekte sıkıntı yaşıyor ise; ders çalışmayı sevmeyen ya da çalışkan olmayan öğrenci olarak tabir edilir. Oysaki bu durum, çocuğunuzun ders çalışmayı sevmemesinden ya da çalışkan olmamasından ziyade, onun büyük ölçüde etkilenebileceği duygusal faktörleriyle ilgili bir durumdur. Öyleyse bu soruna duygusal faktörlerden yola çıkarak çözüm bulabiliriz.

Duygusal faktörler, öğrencinin öğrenmeye karşı eğilimini ve tutumunu içermektedir. Bu eğilimler, kişinin zor görevleri başarmada geliştirdiği stratejilerin bir bütünüdür. Kişinin öğrenme verimini büyük ölçüde etkileyen duygusal faktörler zaman içinde deneyimlerle ve sosyal ortama göre değişebilir ve geliştirilebilir. Duygusal faktörler; motivasyon uyma, azim ve yapılandırmayı içerir.

- **Motivasyon (Ders çalışma arzusu) ,Sorumluluk:** Bazı öğrenciler kendi kendilerini motive ederken bazıları ise motive edilme konusunda dışarıdan desteğe ihtiyaç duyarlar. Bu destek olmadığında ise ders çalışma, ö devlerini yapma konusunda isteksizlik duyabilir.
- **Uyma:** Bazı öğrenciler alınan karaları ya da kuralları olduğu gibi kabul ederken bazıları sorgulamayı tercih ederler. Eğer çocuğunuz ders çalışma ya da ödevlerini yapma konusunda uyum göstermiyorsa ilk olarak, çocuğunuza otoriter davranmamalısınız. Çünkü bu şekilde davrandığınızda söylediğiniz şeyi yapmamak için direnecektir. İkinci olarak; yapmaları gereken şeyin neden önemli olduğunu ve size ne ifade ettiğini açıklayın. Ona seçenekler sunun, bu seçenekler doğrultusunda görevi nasıl yapabileceğini ona anlatın.
- **Yapılandırma:** Bir bireyin ne kadar yönlendirmeye ihtiyaç duyduğu anlamına geliyor.

- Çocuğunuz evde ders çalışırken sizin yardımınıza ihtiyaç duyuyor olabilir. Ödevini yaparken “doğru mu yapıyorum yoksa yanlış mı?” diye emin olmak için sorma ihtiyacı duyabilir. Çalışmasını sürdürebilmesi için çocuğunuza bu konuda yardımcı olmak onun daha rahat çalışmasını sağlayacaktır.

- **Azim:** Kimi öğrenci derse başlayıp ara vermeden devam ederken kimi de sürekli ara verme ihtiyacı duyabilmektedir.

Eğer çocuğunuz ders çalışırken sıkılıyorsa bu onun ara verme ihtiyacından kaynaklanıyordur. Bu durumda ona izin vermezseniz çalışmasını sürdüremeyecek ya da verimli bir çalışma yapamayacaktır. Küçük molalar vermek çalışmasını sürdürebilmeye ona yardımcı olacaktır.

ÇOCUĞUNUZUN ÖĞRENME STİLİNE GÖRE SINAV TAKTİKLERİ

Çocuğunuz genellikle test sınavlarından sonra **“ben bu sorunun cevabını biliyordum, nasıl yanlış yapmışım? Dikkatsizlikten dolayı yanlış yapmışım.”** Diyorsa büyük ihtimalle soruyu tam okumadan cevap vermesinden kaynaklanmıştır. Öğrencilerin bazılarının soruyu tam okumadan cevaba yönelmelerindeki sebep büyük ihtimalle psikolojik faktör kaynaklıdır. Bu nedenle sorunun çözümü için psikolojik faktörlere değinmek gerekir.Öğrenme stillerine göre, **psikolojik faktörlerde tepkisel** ve **yansıtıcı** elementleri bulunur. Örneğin; öğretmen sınıfta soru sorduğunda hemen cevap verenler **tepkisel** öğrencilerdir. Yansıtıcı öğrencilerde cevap verebilirler; ama önce soruları akıllarında tekrar etmeleri, cevabı aramaları ve cevapları karşılaştırmaları gerekir. Yansıtıcı öğrenciler hata yapmak istemezler. Öte yandan tepkisel öğrenciler pat diye söyleyebilirler. Bu durumda eğer çocuğunuz test sınavında soruyu tam okumadan cevaba gidiyorsa bu onun tepkisel bir öğrenci olduğunu gösterebilir. Tepkisel olması, soruyu tam okumadan anında cevaba yönelmesi öğrencinin yanlış yapma olasılığını artıracaktır. Peki, bunu önleyebilmek için ne yapılabilir?Öncelikle her öğrencinin doğru cevabı bildiği ve bilmediği zamanlar vardır. Eğer bir test sorusunun cevabı çok belirginse **“Ben buradayım.”** Diyorsa cevap olarak onu seçmeli.

Eğer doğru cevapla ilgili düşünmesi gerekiyorsa o sorunun yanına silik bir işaret koyup sonra cevabını bildiği sorulara dönmeli. Ardından hangi işaret koyduğu sorulara dönüp cevabını düşünmesi gerekir. Öğrenci bir cevap üzerinde düşünmeden diğer cevaplamadığı sorulara dönmemelidir. Öğrencinin soruyu tam okumadan cevaba gitmesi test sorularındaki olumlu olumsuz soru köklerinin de dikkatinden kaçabileceğini gösterir. Bu durumda öğrenci her zaman soru köklerinin altını çizmeli ve bunu alışkanlık haline getirmelidir. Dört şıktan oluşan her sorunun bir doğru cevabı, bir çeldiricisi iki tanede kendi içinde doğru fakat kesinlikle cevap olamayan şıkkı vardır. Bu nedenle test sorularını çözerken, okumaya soru kökünden başlamalı. Öğrenciler soru sonlarındaki değildir, olamaz gibi ifadelere dikkat etmelidir.

Tepkisel öğrenciler bazen aceleci davranıp, bütün şıkları okumadan cevabı işaretleyebilirler. Bu durumda olan öğrencilerin, sınav için verilmiş süreyi doğru kullanması zamanından çok önce sınavı bitirmemesi doğrultusunda yönlendirilmelidir.Kısacası bu durumdaki öğrencilerin sınav süresini doğru kullanabilmesi, test çözme ve sınav teknikleri ile ilgili bilgilendirilmeli ve uygulayabilmesi konusunda evde alıştıırma yapması gerekir.

DERS ÇALIŞIRKEN SIK SIK ARA VERİYORSA...

Çocuğunuz ders çalışırken sık sık ara veriyorsa, uzun süre bir çalışma üzerinde kalmakta zorlanıyor ve sıkılıyor olabilir. Kısa molalar verme ihtiyacı global öğrenme stiline sahip öğrencilerin temel ihtiyaçlarından. Global öğrenciler uzun süre bir çalışma üzerinde kalmakta zorlanabilirler, bütün resmi görmek isterler, aynı anda birden fazla işi bir arada yapabilirler, çabuk sıkılırlar, bir çalışmayı bitirmeden diğer bir çalışmaya geçebilirler. Global öğrencilerin çalışmaları arasında kısa molalar vermesi öğrendikleri bilgilerin işlenmesine yardımcı olur. Çok uzun süre bir çalışma üzerinde kaldıklarında dikkatleri dağınık ve konsantre olmakta zorlanırlar ve mola verme ihtiyacı duyarlar. Belki bir şeyler atıştırmak, belki sadece oturdukları yerden kalkıp biraz yürümek, tekrar çalışmaya döndüklerinde daha iyi odaklanmalarını sağlar. Öğrencinin ders arasında kısa molalar vermesinin bir sakıncası yoktur, fakat bu molaların süresi uzuyorsa, tekrar derse dönmekte zorlanıyorsa dikkat etmemiz gerekebilir. Molaların süresini ayarlama öğrenciye yardım etmemiz ve derse yönelmemiz doğru olacaktır.

ÖDEVLERİNİ BİTİRMEK İSTEMİYORSA...

Çocuğa yaşına ve sınıfına göre uygun miktarda ve sıklıkta verilen ödevler, çocukların konuları tam olarak öğrenebilmesi ve sorumluluk duygusu kazanması için vazgeçilmez olup başarının en önemli anahtarıdır. Ne var ki; anne babalar çocuklarının çoğu zaman kendileri hatırlatmadan ödev yapmaması, ödevlerin vaktinde bitmemesi ya da özensiz yapması sorunlarıyla karşılaşılır.

Çocuğun ödev yapma alışkanlığı kazanmasında anne babalara düşen en önemli görev, O'na ödev yapmanın mantığını ve neden gerekli olduğunu anlayacağı bir dille anlatmak ve en önemlisi ödev yapmayı çekici hale getirecek unsurlar hazırlamaktır. Bunu yaparken, her çocuğun farklı olduğunu ,farklı öğrenme stillerine sahip olduğunu unutmamak ve bunun ışığında çözüm aramak gerekir.

İlk adım, çocuğun ödev yaparken ki duygusal tutumunu anlamak ve buna uygun davranmaktır. Anne babalar, çocuklarının ödevlerine yardım ederken sorumluluğu kendi üstlerine almaktan kaçınmalı ve devamlı 'ödevinin başına otur', 'odana git' gibi uyarılarda bulunmamalıdır. Çünkü bu çocuğun ödev yapmayı bir ceza gibi görmesini sağlayacaktır.

Çocuğa ait öğrenme stili testindeki duygusal faktörler alt başlığı altında motivasyon, sorumluluk, azim başlıkları için verdikleri cevaplar O'nun ödev yapma sürecindeki eğilimini ve tutumunu anlamamıza yardım eder. Bu eğilimler kişinin zor görevleri başarmada geliştirdiği stratejilerin bir bütünüdür.

Kendi kendini motive edebilen çocuklar olduğu gibi ebeveyn ya da öğretmen tarafından çalışmalarını yapması konusunda desteklenmeye ihtiyaç duyan ya da başka bir deyişle dış motivasyona ihtiyaç duyan çocuklar da vardır. Böyle öğrencileri ödevde başarısız olduğu ve sıkıldığı durumlarda yüreklendirmek, özenli bitirilmiş bir ödev sonrası takdir etmek, kimi zaman küçük kusurları görmezden gelmek gereklidir.

Son olarak, bazı çocuklar hiç ara vermeden ödevlerini bitirmek eğiliminde olup, ara vermek onların derse tekrar dönmelerini zorlaştırır. Bazı çocuklar ise ödevini tek bir defada ara vermeden tamamlayamaz. Çoğunu sıkıcı ve uzun bulur. Bu durumda, ödevi beş altı küçük bölüme ayırmamasını bölümler arası 5'er dakikalık aralar vermesini ve bunu ödevini bitirene kadar sürdürmesini destekleyin.

ARKADAŞLA ÇALIŞMASINA İZİN VERMELİ MİSİNİZ?

Bu güne kadar ders çalışma konusunda birçok anlamsız kurala inandık.Oysa ki çoğumuz bu kurallara uymadan başarıyı yakaladık.Peki,bu kurallarda yanlış olan neydi? Yanlış olan, herkesin farklı olduğunu , dolayısıyla farklı öğrenme stilleri olduğunu ,kalıplaşmış bu kuralların herkesi başarıya götüremeyeceği gerçeğiydi.

Bu kurallardan biri de, ebeveynlerin genellikle çocuklarının yalnız çalışmasına çabalamaları, bir arkadaş ya da arkadaş grubuyla çalışıldığında o dersten verim alınamayacağına olan inancımızdır.

Oysaki, bu kural öğrenciden öğrenciye değişir.Bazı öğrenci yalnız çalıştığında dersten iyi verim elde ederken;bazı çocuklar grupta öğrendiğinde ,arkadaşları arasındaki ders içi paylaşımdan olumlu etkilenir. Bu değişkendir.Önemli olan,öğrenciye uygun olan tercihi bilmektir.

Grupla daha iyi öğrenen çocuklar için dikkat edilmesi gereken, grubun konu ile ilgili bilgi seviyesinin homojen olması (biri aktarıcı değilse) ve yaşları küçükse (ilköğretim dönemi) çalışmanın içeriğinin ve çerçevesinin bir yetişkin tarafından önceden verilmesi ve belli aralıklarla kontrol edilmesidir.

Çocukların Öğrenme Stili Testi'ndeki sosyolojik faktörler alt başlığı altında ,yalnız mı çalıştığında daha verimli yoksa küçük ya da büyük grupla mı öğrenebiliriz. Çocuğun bu sonucunu bilmek önemlidir. Çünkü sosyolojik faktörler motivasyonu etkileyen çok önemli bir unsurdur.Aynı zamanda psikolojik bir durumdur,değişebilir ve öğretilir.Bir kişi çalışırken ya da konsantre olurken sosyal değişkenlerden etkilenebilir ve uygun ortam koşulları olmadığı zaman motivasyonu düşebilir.Motivasyon düşüklüğü ,yapılan çalışmanın kalitesini ve verimliliğini azaltan en önemli sebeptir.Çoğu kişi bu değişkenlerin verimliliği azaltan etkisinin farkında değildir.

KARİYER SEÇİMİNDE ÖĞRENME STİLLERİNİN ÖNEMİ

Öğrenme stilleri sayesinde birey, kendini tanıyıp güçlü ve geliştirmesi gereken yönler hakkında tam bir fikir sahibi olabilir,kısaca kendi iç dünyasına bir ayna tutabilir.Öğrenme stillerinin başarıya giden yolda sağladığı bu avantaj, kişiye sadece okul yaşamında değil, kariyer seçiminde de büyük yarar sağlar.

Hepimizin bildiği gibi her insan her işte başarılı olamaz. Çünkü herkesin özellikleri birbirinden farklıdır. Her popüler ve yüksek puanla öğrenci alan bölüm, her öğrenci için uygun mu?

Tabi ki hayır! Sadece bu kritere göre meslek seçip; öğrenme stilini, ilgi ve gelecek beklentilerini bir kenara bıraktığında, kişi ;popüler meslekte sıradan bir çalışan olmaktan öteye geçemez.

Bu durumda da toplumumuzda çok sayıda karşılaştığımız başarısız ve tatminsiz bir iş yaşamı kaçınılmaz oluyor.

Öğrenme stilleri, testi kariyer planlamasını yaparken kişinin kendisiyle ilgili sorduğu aşağıdaki sorulara net cevap bulmamıza yardım eder:

- Nasıl ortamda çalışmak size daha uygun? Masa başı ya da seyahat etmenizi gerektiren işler mi?
- Çalışırken daha resmi mi yoksa rahat ortamları mı tercih edersiniz?
- Ekip çalışmasına yatkın mısınız?
- Esnek çalışma saatlerine uyum sağlayabilir misiniz?
- Değişime/yeni fikirlere açık mısınız?
- Karar alırken, çoğunluğun fikrine uyan bir yapınız mı var yoksa yeni fikirler sunabiliyor musunuz?

- Hızlı karar alabiliyor; aynı anda birden fazla işle uğraşabiliyor musunuz?
- Yöneticilik özellikleri taşıyor musunuz?
- Düşünme biçiminize uygun meslek kolları nelerdir?
- Motivasyonunuz çabuk düşer mi?

Öğrenme stili testi sonucunda yapılandırma ,otorite, yansıtan/tepkisel, uyma alt başlıklarındaki sonucu bize iş yaşamında sizin lider özellikleriniz ile ilgili bir cevap oluşturmaktadır. Çalışırken birisi tarafından yönlendirilme ihtiyacı hissetmeniz ya da bundan hoşlanmamanız durumu öğrenme stili testinizin yapılandırma ve otorite tercihinizin alt başlıklarını oluşturur.Gruba yeni ve farklı görüşler sunabilme yeteneği uyma alt başlığında kendini gösterirken, testin yansıtan/tepkisel alt başlığı ise sizin yine yöneticilik için vazgeçilmez olan karar verme mekanizmanızın düşünerek ve tüm yönleriyle hesaplayarak mı olduğu konusunda bize fikir verir. Öğrenme stilleri testinin fiziksel koşullar bölümüne verdikleri cevaplar kişinin çalışma ortamında rahat ve daha az resmi bir ortam mı tercih etmesi gerektiği hakkında fikir verirken;Sık seyahat gerektiren işlere uyumluluğu hareketlilik alt başlığında bize kendini gösterir. İş yaşamında önemli bir nokta da ekip çalışmasına yatkınlıktır. Kişinin bu konudaki tutumu hakkındaki bilgileri öğrenme stilleri testinin sosyolojik faktörlere ilişkin alt başlıkları vermektedir.

Öğrenme stillerinde global özellikler gösteren öğrenciler yaratıcı özelliklerin öne çıktığı güzel sanatlar, reklamcılık gibi kreatif meslek gruplarında daha yatkın olabilirken; analitik düşünenler mühendislik, tıp gibi sistematik meslek gruplarına daha yakın olabilirler. Bütünleşik dediğimiz, analitik ve düşünsel becerileri eşit derecede olan bireyler ise hukuk, öğretmenlik gibi meslek dallarında daha başarılı olabilirler.

Öğrenme stillerinden faydalanılarak, zamanında yapılan bir kariyer planlamasıyla kişi ,kendi yeteneklerinin ve öne çıkan yönlerinin farkına varıp, bununla meslek kolları ve üniversitelerin bölümleri hakkındaki bilgilerini de birleştirerek başarısız bir iş yaşamı riskini büyük oranda kaldırabilir.

SINIFIMI ÖĞRENME STİLLERİNE GÖRE NASIL DÜZENLERİM ?

Sınıfımızın öğrenme stillerine göre düzenlenmesinde sanıldığının aksine yeni ve masraflı malzemelere ihtiyaç yoktur. Elimizdeki malzemeleri öğrenme stillerine göre düzenlemek mümkündür.

Sınıf ortamını düzenlemeden önce yapılması gereken ilk şey, sınıftaki öğrencilerimizin öğrenme stilleri profili hakkında bilgi sahibi olmaktır. Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin belirlenmesi ihtiyaçlarımız belirlemeye yardımcı olacaktır.

İhtiyaç listemizi kontrol amaçlı ise aşağıdaki kontrol listesini kullanabiliriz:

1. İyi aydınlatılmış&Karanlık bölgeler
2. Sıcak&Soğuk Bölgeler
3. Öğrencilerimizin; yalnız, grup ya da takım halinde çalışabileceği alanlar
4. Sessiz alanlar
5. Sağlıklı atıştırabilecekleri alanlar
6. Minder, halı gibi eşyalarla öğrencinin informal çalışabileceği alanlar.

7. Öğretmene diğer alanlara nispeten daha yakın olabilecekleri alanlar. Kontrol listemiz Öğrenme Stilleri farklılıklarına göre düzenlememize yardımcı olarak öğrencilerimizin öğrenme kalitelerini artıracaktır.

Sınıf ortamını hangi adımlarla düzenlemeliyim ? İlk adımda yapılması gereken şey, öğrenme stilleri için kullanacağınız ortamı yine ortamınızdaki eşyaları kullanarak bölümlere ayırmak . Bunun için sıra, masa, kitaplık vb. gibi dikey durumda değerlendirebileceğiniz eşyaları kullanabilirsiniz . Bu sayede, okuma köşesi, medya köşesi, öğrenme istasyonu gibi alanlara sahip olabilirsiniz.

İkinci adımda eğitim ortamının zeminini mümkün olduğunca boşaltmak gerekir . Bu işlem hem ilgili malzemelerin ilgili olduğu alanlarda olmasını, hem de farklı alanlarda farklı öğrenme dünyaları oluşturmanızı sağlayacak.

Üçüncü adım öğrencileri ortam ve ortamın yeni düzenlemelerine dâhil etmektir . Bunun için ilk iş, öğrencilere yapılan değişikliği açıklanmaktır. Öğrencilerle yapılan yeni düzenleme ile gözlem sonuçları sınıfın yeni düzenine şekil vermelidir. Bu paylaşımın bir öğrencinin ihtiyacını karşılarken diğer öğrencinin ihtiyaçlarını göz ardı etmemeye dikkat edilmelidir.

Bu üç adımla sınıfımızda çok daha nitelikli bir öğrenme ortamı yarattığınızı fark edecek sonuçları şaşırtıcı bulacaksınız!

Konuyu analitik öğrencilerime anlatmak için neler yapabilirim?

Analitik öğrenciler sayılara ve kelimelere duyarlı öğrencilerdir, onların detaylarla ilgili sorularını es geçmemek gerekir. Konunun hedeflerini, hedeflenen şeylere ulaşmak için izlenecek yolları detaylı bir şekilde anlatmayı ihmal etmeyin.

Analitik öğrencilere yönergeler tam olarak verilmelidir. Hedefler, yapılacak işlem basamakları, test tarihleri yazılı olarak analitik öğrencilere verilmelidir.

Bu öğrencileri sık sık test etmek ve test sonuçları hakkında kısa sürede geri bildirim vermek dersinizdeki katılım ve başarı oranını artırmanızı sağlayacaktır.

Analitik öğrencilere ulaşmayı sağlayacak bir diğer yöntem de öğrenilen konu ile ilgili detayları tahtaya yazmak, önemli kısımların altını çizmek ve daha detaylı bilgi sahibi olabilmeleri için kaynak belirtmektir.

Konuyu global öğrencilerime anlatmak için neler yapabilirim?

Global öğrenciler derse başlama ile ilgili değişik tarzları severler . Konuya başlama biçiminiz dersin geri kalan kısmının bu öğrenciler için nasıl geçeceğinin işaretini verir. Bunun için derse bir fıkra , hikaye ya da öğrencilerin yaşamı ile ilişkilendirilmiş bir anlatı ile girilebilir.

Global öğrencilere özellikle verilen zor ödevlerde grupta çalışması için olanaklar yaratabilirseniz öğrencinizin hem stresini azaltmış hem de performansını artırmış olursunuz.

Öğrencilerinize çok fazla bilgi ve detay anlatmaktan kaçınınız, fazla detay analitik öğrencilerin aksine global öğrencilerin dersten kopmasına neden olabilir .Global öğrenciler sayı ve kelimeler yerine fotoğraf,resim,sembol ve bunlara benzer görsellerden anlam çıkarmaya eğilimli oldukları için dersinizde bu gibi materyallere yer vermeniz bu öğrencilerin derse daha ilgili olmasını sağlayacaktır.

Derslerde drama, oyunlar, kuklalar yapmak ve bu öğrenilenleri sergilemekte kullanmak, onlara kendi eğitim materyallerini hazırlamaları konusunda destek olmak dersten keyif almalarına yardımcı olacaktır.

Öğrenme stillerini kullanmak nasıl farklara yol açar?

Öğrenme stillerini kullanmak sınıfınızdaki öğrencilerin tamamının derse katılması keyifli ve dolayısıyla tam öğrenme gerçekleşmesi anlamına gelir.

Yalnız dikkat edilmesi gereken en önemli nokta hem analitik hem de global öğrencilerinize de ulaşmaktır. Eğer doğru ve yerinde yöntemleri kullanırsanız iki grubunuza da rahatlıkla ulaştığınızı göreceksiniz. Uygun yöntemleri kullandığınızda ders çok daha akıcı olacak ve disiplin problemleri hissedilir oranda azalacaktır.

Unutulmamalıdır ki ders anlatımınızdaki en doğru yöntem hem analitik hem de global öğrencilerinizin tercihlerine uygun etkinliklerle dersinizde iki grup için de eş zamanlı ilerlemektir.

Öğrenme stillerinde kullanılacak dokunsal materyaller nelerdir?

1. Task Cards (Görev Kartları)
2. Soru-cevap
3. Resim-kelim
4. Boşluk tamamlama-kelime
5. Resim-soru-cevap vb. şekillerde hazırlanabilir.
6. Flip Chutes.
7. Pic a Hole
8. Dolabil (Wrap around)

Öğrenme stillerinden yararlanabilmenin altın kuralı

1. Bir öğrencinin Öğrenme Stili, diğer öğrencilerin öğrenmesini engellememeli.
2. Öğrenci tercih ettiği Öğrenme Stili ile başarılı olmalı.

ÖĞRETMENLER ÖĞRENCİLERE EVDE VE OKULDA ÖĞRENME STİLLERİNİ KULLANABİLMELERİ İÇİN NASIL YARDIM EDEBİLİR?

Bu bölümde öğretmenlerin öğrencilere evde ders çalışırken nasıl yardımcı olabilecekleri konusu üzerinde duralım. Genellikle aileler çocuklarının evde daha etkin öğrendiği ve nasıl ders çalışabileceği hakkında bilgi sahibi değillerdir. Ailelere göre ödev yapmak için sessiz ve çocuğun rahatsız edilmeyeceği ayrı bir oda gereklidir. Fakat pek çok genç için bu doğru olan yöntem değildir.

Amerika'da genel eğitimdeki çocukların %10'unun özel öğrenme ihtiyacı olduğu belirlenmiştir. Bu tür öğrenciler ve özel eğitime ihtiyacı olmayan bazı öğrencilerin çalışma tarzı ailelerin çalışma modeli ile uyumlu değildir.

Öğretmenler öğrencilerin öğrenme stillerini belirleme ile ilgili olarak sadece okul için değil ev için de çalışmalıdır. Çocukların genellikle öğrenme problemleri vardır. Okulda veya evde giderilemeyen belirgin öğrenme ihtiyaçları vardır.

Çocuğun öğrenme problemleri öğrenci ve öğretmen ya da öğrenci ve aile arasındaki öğrenme stilleri ve alışkanlıkları arasındaki farklılıktan kaynaklanıyor olabilir mi? Eğer öğrenci ailesinden farklı biçimde ders çalışırsa sorun yaşar mı?

Öğrenci öğretmeninden ya da ailesinden farklı stilde öğrendiğinde evde ve okulda zorluklar ve çatışmalar yaşar. Aileler çocuklarının kendine özgü öğrenme ve ders çalışma stillerini anlamalı ve ayrıca okulların da öğrencilere yardım edebilmesi için bu bilgiyi öğrenmeleri gerekir. Öğrenci ailesinden farklı bir öğrenme stiline sahip ise ve aile bu konuda anlayışlı değil ve onaylamıyor ise pek çok zorluk yaşar.

Aile ve öğrenci; öğrencinin neden ve nasıl öğrendiği ile ilgili bilgilendirmelidirler. Öğrenci kendi öğrenme stili ile ilgili bilgi edindikçe kendine olan güveni ve kendine verdiği değer artar. Öğrenci ve aile bu konuda bilgilendirilmediğinde öğrenci sorun yaşar ve sonuçları kötü olabilir.

Tam Olarak Öğrenme Stili Ne Anlama Gelir?

Dunn&Dunn Öğrenme Stilleri Modeli'nde 5 faktör ve buna bağlı 20 element yer alır. Bu elementler birbiri ile sarmal bir ilişki içerisindedir. Her bireyde bu elementlerin özellikleri farklı baskınlıklarda görülebilir. Bazı faktörler eğitim-öğretim yaşantısını dolaylı yoldan etkilerken bazı faktörler ise doğrudan etkileyebilir.

DUNN & DUNN ÖĞRENME STİLLERİ MODELİ

		1	2	3	4		
A	Çevresel Faktörler	ses	ışık	sıcaklık	oturma düzeni		
B	Duygusal Faktörler	motivasyon	uyma	azim	yapılandırma		
C	Sosyolojik Faktörler	yalnız	ikili çift	grup	takım	otorite	çeşitlilik
D	Fizyolojik Faktörler	algısal faktörler	yeme içme	zaman	hareketlilik		
E	Psikolojik Faktörler	global - analitik		yansıtıcı - tepkisel			

A. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

Her ne kadar herkes aynı ortamda öğrenebilir diye düşünülse de kişilerin öğrenme ortamındaki ihtiyaçları birbirinden oldukça farklı olabilir. Öğrenmenin gerçekleşeceği fiziksel çevre ile kişisel ihtiyaçlar örtüşmediğinde ortaya çıkan stres, kişinin odaklanma ve öğrenme performansını düşürür hatta engeller. Çevresel faktörler öğrenme performansını etkiledikleri araştırmalarla tespit edilen 4 elementten oluşmaktadır.

- 1. SES**
- 2. IŞIK**
- 3. SICAKLIK**
- 4. OTURMA DÜZENİ**

1. SES

Öğrenme ortamlarının sessiz olması gerektiği yönünde genel bir yargı vardır. Hâlbuki bu herkes için geçerli değildir. Bazı insanlar öğrenirken, odaklanırken sessiz bir ortama ihtiyaç duyarlar, bazı insanlar ise ses bulunan ortamlarda daha üretkendirler. Sessiz ortamlarda rahatsızlık hisseder, odaklanmakta güçlük çekerler.

Sessizlik İhtiyacı:

Özellikle yeni ve zor bir bilgiyi öğrenirken rahatsız edilmeyecekleri sessiz ortamları tercih ederler ve böyle ortamlarda daha verimli sonuçlar elde edebilirler. En ufak seste rahatsız olurlar, dikkatleri dağılır ve tekrar odaklanmakta zorlanabilirler, çalışmalarının süresi uzayabilir. Daha rutin ve basit faaliyetlerde sesten bu kadar etkilenmeseler de sessizlik ihtiyacı biyolojik bir gereksinim olup, kolaylıkla değişebilen bir özellik değildir. Ev ortamında aile fertlerini sürekli sessiz olmaları için uyaran, sınıfta arkadaşlarının çıkardığı seslerden, fısıltılardan rahatsızlığını sık sık dile getiren çocuklar sessizlik ihtiyacı olan çocuklardır. Sınıf ortamında kapı, pencereden ve içsel konuşması olup mırıldanan çocuklardan uzak, daha sessiz bir yerde oturtulmaları verimlerinin artmasını sağlayabilir. Aynı şekilde ev ortamında da çalışabileceği sessiz bir ortam sunulması iyi olacaktır

Ses İhtiyacı :

Çevredeki olağan sesler dikkatini dağıtmaz, aksine odaklanmasını kolaylaştırır. Öğrenme ortamı çok sessiz olduğunda kendini gergin hissederler, ses ihtiyacını gidermek için kendisi ses çıkarır. Ses ihtiyacı biyolojik bir ihtiyaçtır, bu özellik kolaylıkla değişmez.

Çalışırken sözsüz müzik dinleyebilirler. Öğretmenin sınıf içinde dolaşırken çıkardığı ses, evde oturma odasına yakın bir yerde çalışmak, çok sessiz olduğunda öğrendiği konu ile ilgili konuşmak; bu kişilerin öğrenirken daha rahat hissetmelerini sağlar.

2. IŞIK

Öğrenme ortamında verimi etkileyen faktörlerden bir tanesi de ışıktır. Bazı kişiler iyi aydınlatılmış ortamlarda öğrenmeyi tercih ederken bazıları ise loş ışıklı ortamlarda öğrenmeyi tercih ederler.

Parlak Işık

Parlak ışık tercih eden kişiler biyolojik olarak iyi aydınlatılmış öğrenme ortamlarına ihtiyaç duyarlar. Parlak ışıklı ortamlarda dikkatini daha kolay toplar. Bu yüzden ihtiyaç duyuyorsa ek aydınlatma araçları kullanmak, gün ışığını daha iyi alan pencere kenarı gibi yerleri tercih etmek, çalışma kağıdı olarak ışığı iyi yansıtan parlak renkli çalışma kağıtları seçmek öğrenme konusunda motivasyonunu arttırabilir.

Loş Işık

Öğrenme ortamında loş ışık tercih eden kişiler, biyolojik olarak ışığın doğrudan gelmediği ortamlarda daha verimli olurlar. Işık parlak olduğunda odaklanmakta zorlanır, gözlerini sık ovuşturabilir ve zaman zaman baş ağrısı çekebilirler. Yapılan araştırmalarda, öğrenme ortamındaki parlak ışığın bazı kişilerde hiperaktiviteye ve huzursuzluğa sebep olduğu gözlemlenmiştir. (Dunn, Krinsky, Murray & Quinn, 1985) Çalıştığı ortamda ışığı azaltmak, ışığın doğrudan gelmediği, pencereden uzak yerlerde çalışmak, çalışma kağıtlarında daha yumuşak ve mat renkleri tercih etmek çalışmadaki verimini arttırabilir.

3. SICAKLIK

Ortamdaki ısı miktarı kişilerin öğrenme performansını etkiler. Bazı insanlar öğrenme ortamlarının sıcak olmasını isterken bazıları serin bir ortamı tercih ederler. Anne-baba ya da öğretmen olarak çocuğun hissettiği sıcaklığın bizden farklı olabileceğini akıldan çıkarmamak gerekir. Kendisi üşüyen bir anne ders çalışırken camı açma ihtiyacı duyan çocuğuna müsaade etmeyip camı kapatmak isteyecektir ve bu da zaman zaman çatışmalara neden olabilir.

Serin

Biyolojik ihtiyacı gereği serin bir ortamda çalışmayı tercih eder. Serin ortamlarda kendini daha dinç ve zinde hissederken, sıcak ortamlarda öğrenmedeki verimi azalır. Sıcak ortamlarda uykusu gelebildiği gibi dikkat süresi de azalır. Bu kişilerin öğrenme ortamlarının havalandırılması, kapı ya da pencere kenarı gibi hava akımının olduğu yerlerde oturmaları gerekir. Sıcak tutacak kıyafetler onu bunaltacağından hafif kıyafetler giymesi öğrenirken kendini daha iyi hissetmesini sağlayacaktır. Özellikle de ergenlik döneminde öğrenme sürecinde daha serin ortama ihtiyaç duyulabilir.

Sıcak

Sıcak bir ortamda çalışmayı tercih eden kişiler, sıcak bir ortam sağlandığı zaman çalışırken kendilerini daha rahat hisseder ve gerilimlerini azaltır, daha uzun süreli odaklanabilir, verimliliği artar, çalışmanın kalitesi yükselir. Buldukları ortam serin olsa bile kendilerini sıcak tutacak şekilde giyinmeleri gerekir. Sıcaklığa uyum sağlamak açısından kat kat giyinmek iyi bir yoldur. Yanlarında kendilerini sıcak tutacak yedek eşya bulundurabilirler. Kapı ve pencerelerden uzak, sınıfın ya da odanın merkezi bir yerinde oturabilirler. Eğer buldukları ortam soğuksa, zihinsel enerjileri, sıcak kalmak için duydukları fiziksel ihtiyacını dengelemek zorunda olduğu için üst düzey düşünme becerileri sınırlanabilir.

4. OTURMA DÜZENİ

Kendilerine uygun bir oturma düzenine izin verilen bir öğrenme ortamında(formal ya da informal), kişilerin öğrenme ve test performansında anlamlı bir yükseliş olduğu çeşitli okullarda yapılan uygulamalarda gözlemlendi. Okul ve evde öğrenme ortamında yapılacak küçük düzenlemeler kişinin daha iyi bir performans sergilemesine yardımcı olacaktır.

Formal (Resmi,usule uygun) Oturma Düzeni :

Öğrenme ortamlarında formal oturma düzenini tercih eden kişiler dik bir sandalyede oturarak masada çalışmayı tercih ederler. Bu tarz oturma düzeni sayesinde daha uzun süre odaklanabilirler ve başarıları artar. Öğrenme ortamlarındaki klasik oturma düzeni genellikle bu şekildedir. Birçok anne baba, çocukları okula başladığı zaman odasına çalışmasına yardımcı olmak için sandalye ve masa alır. Eğer çocuğun tercihi formal oturma düzeni ise bu şekilde çalışmaktan mutlu olacaktır.

Informal (Resmi olmayan,gelişigüzel)Oturma Düzeni

Öğrenme ortamlarında informal oturma düzenini tercih eden kişiler yumuşak mobilyaları tercih ederler.

Onları çoğu kez yumuşak, rahat bir sandalyede oturmuş ve ayaklarını masaya uzatmış olarak ya da yerde bir minderin üstünde otururken, kanepeye uzanmış çalışırken görebilirsiniz. Bu oturma düzenine sahip çocuklara anne babaları her ne kadar masa başında çalışmalarını için ısrar etseler de, sert bir zeminde oturarak çalışmak onlar için verimsiz olacaktır çünkü formal düzende çalışmaya zorlandıklarında odaklanma süreleri azalacak ve kendilerini huzursuz hissedeceklerdir. İnfomal oturma düzenini bulmadıkları öğrenme ortamlarında sandalyeleriyle sağa sola sallandıklarını, ayaklarını altlarına alarak kendilerine daha rahat bir oturma düzeni sağlamaya çalıştıklarını görebilirsiniz.

Unutulmamalıdır ki, vücudun %75'inin ağırlığının yüklendiği sert bir sandalyedeki oturma düzeni herkes için uygun bir öğrenme ortamı sağlayamaz. Özellikle de, kalça yapılarından dolayı erkek çocukların sınıftaki hareketlilik ve huzursuzluklarına klasik oturma düzeninin etkisi olduğu görülür.

Öneriler: Çevresel faktörler öğrencinin ev yaşantısında da kontrol edilebilen biyolojik gereksinimleridir. Öğrencinin ev ortamındaki çalışma düzeni, tercihlerine göre düzenlenmeli ve tercihlerine müdahale edilmemelidir. Eğer tercihleri, öğrenmesini engelliyor ise bu konuda destek olunmalıdır.

B. DUYGUSAL FAKTÖRLER

MOTİVASYON

Motivasyon, kişinin öğrenmeye karşı geliştirdiği tutumdur ve başarı da önemli bir rolü vardır. Bazı kişilerin içsel bir motivasyona sahip olduğunu görürken bazılarının ise motivasyonlarını arttırmak için çevrelerindeki başkalarına ihtiyaç duyduklarını görürüz.

İçsel Motivasyon

İçsel motivasyonu yüksek bireyler genellikle bir işi başardıklarında “bunu iyi yaptım” düşüncesine sahip kişilerdir. Yapılanlar için övgü ve fark edilme her ne kadar önemli olsa da, içsel motivasyona sahip kişiler bunları duymaya daha az ihtiyaç duyarlar. Hedeflerine ulaşmanın yarattığı başarı hissi onlar için başlı başına bir ödüdür. Zaman zaman istenilenden fazlasını yaptıklarını görürsünüz. Ancak motivasyon durumsal bir element olduğu için, öğrenilen konuya duyulan ilgi, beklenen geri dönüt ve övgü ihtiyacını etkileyebilir. İnsanlar yapmaktan daha az keyif aldıkları bir işi yaparken ya da bir konuyu öğrenirken daha çok dışsal desteğe ihtiyaç duyarlar. Öğrenirken açık, ulaşılabilir ancak zorlayıcı hedeflere ihtiyaç duyarlar çünkü neleri başarmaları gerektiğini bilmek isterler. Övülmek yerine cesaretlendirici stratejiler kullanılması bu kişilere faydalı olacaktır.

Dışsal Motivasyon :

Başkaları tarafından motive edilen kişiler, çalışırken/öğrenirken başkalarından (yaşlıları-öğretmenleri-ebeveynleri) sık geri bildirim aldıklarında daha iyi sonuçlar elde ederler. Başkalarının çalışmalarını konusunda yorum yapmasından hoşlanırlar çünkü bu yorumlar onlara çalışmalarının nasıl gittiği konusunda yol gösterici olur. Aynı zamanda, başkalarının olumlu yorumları çalışmayı tamamlamaları konusunda motivasyonlarını sürdürmelerini sağlar. Bu kişiler için sık geribildirim sonucunda motivasyonda artıştır.

Kişilerin ihtiyaç duyduğu geribildirim vermek hem özgüven hem de kişisel gelişim açısından çok önemlidir. Bir işi bitirdiğinde, “nasıl yaptığını” merak edip sorduğunda gerçekçi ama destekleyici olunmalıdır.

Başlangıçta, ufak başarılarının bile görülmesine ihtiyaç duyarlar. Dışsal motivasyona sahip öğrenciler, özellikle de küçük yaşlarda her yaptıklarını öğretmenine göstermek isterler; sabırla başarıları ve kendilerine güven konusunda farkındalık yaratılmalıdır

UYMA

Uyma öğrenilmiş bir davranıştır ve zaman içinde değişebilir. Öğrendiği konuyu verildiği şekliyle kabul eden, belirlenen kuralları benimseyen ve uygulayan, verilen yönergeyi itiraz etmeden yerine getiren kişiler olduğu gibi öğretilen konuyu sorgulamadan kabul etmeyen, kurallara uymak için ikna edilmeye ihtiyaç duyan kişiler vardır. Öğrenme ortamlarında uyma davranışı açısından farklı ihtiyaçları olan bireylere tek bir yöntemle yaklaşmak bazılarının öğrenme performansının düşmesine neden olacaktır

Uyma Yüksek

Uyma davranışı yüksek olan bireyler belirlenen sınırlar içinde yönergeleri izleyerek hareket etmeyi tercih ederler. İşlerini alışkın oldukları yoldan yapmayı seçeceklerdir. Öğrenirken kendilerini daha rahat hissetmeleri için, çalışma ile ilgili yönergeleri net bir şekle açıklamak önemlidir. Bu kişiler bir görev verildiğinde uyumlu bir şekilde sorgulamadan yapar. Öğretmenin söylediklerini ve davranışlarını model alır.

Uyma Düşük

Uyma davranışı düşük olan bireyler, öğrenme sırasında başkalarının yönlendirmelerini dinleseler de kalıpları kırmayı severler. Kendi deneyimlerine dayanarak, bir çalışmayı kendileri nasıl yapmak istiyorlarsa öyle yaparlar. Söylenen yöntemlerin dışında çözümler bulmaktan ve hislerine güvenmekten çekinmezler. Kurallara uymadan önce sorgularlar. İkna edilmeye ihtiyaçları vardır. Eğer öğrendiği konu ya da yapılan iş aklına yatarsa uyumlu çalışırlar.

Öğretmenlerin bu öğrencilerin yorum yapmasına izin vermesi gerekir; böylece kendi fikirlerini oluşturmak yolunda önemli bir adım atılmış olur. Ancak bu kişilerin kendilerini ifade ediş tarzlarına dikkat etmeleri gerekir. Başkalarının görüşlerine karşı çıkarken duyarlı olmaları konusunda teşvik edilmelidirler.

AZİM :

Azim bir çalışmayı sonuca ulaştırmada etken bir elementtir. Bazı kişiler bir çalışmayı tamamıyla bitirdikten sonra bir diğerine sıralı bir şekilde geçerken bazıları ise birçok işi bir arada yapmayı tercih ederler. Bir tercihin diğerine üstünlüğü yoktur, kişi her iki yöntemle de olumlu sonuçlar elde edebilir.

Çoklu Görev Azmi (Azim-Düşük)

Çoklu görev azmi olan kişiler aynı anda birden fazla çalışma ile uğraşmayı tercih ederler. Genellikle bir çalışmanın bir kısmını tamamladıktan sonra başka bir çalışmanın bir kısmı ile devam edip yeniden ilk çalışmalarına dönerler ve çalışmalarını bu şekilde bitirirler. Tek bir çalışma üstünde uzun süre çalıştıklarında kendilerini sıkılmış ve yorgun hissederler; verimleri düşer. Çalışmaları sırasında küçük molalar vermek tazelenmelerini sağlar ve odaklanmalarına yardımcı olur. Bazıları için başka bir çalışmaya geçmek başlı başına bir tazelenme yaratır. Zaman kullanımına dikkat etmelidirler. Süreli, ulaşılabilir hedefler belirlemek ve takip etmek gerekir.

Aynı anda uğraştıkları çalışmaların sayısı ne kadarını gerçekleştirebilecekleri dikkate alınarak belli bir miktarda tutulmalıdır. Aksi takdirde çalışmaları tamamlaması zorlaşır ve önemli noktaları gözden kaçırabilirler.

Tek Görev Azmi (Azim-Yüksek)

Tekli görev azmine sahip kişiler tek seferde tek çalışma ile uğraşmayı tercih ederler. Başladığı işi bitirmek onun en temel özelliğidir.

Bu onun birden fazla işi bir arada yapamayacağını göstermez ancak tek bir çalışma ile uğraştığında elde ettiği verim ve çalışmanın kalitesi daha yüksektir. Aynı anda birden fazla çalışmayla ilgilenmesi istendiğinde fazla yüklenilmiş, yorgun hissedebilirler bu da motivasyonlarını düşürür. Birden fazla çalışması olduğunda, yapacağı çalışmaları önem sırasına koyması gerekir; en önemli çalışmadan başlayıp diğerleriyle devam etmelidir. Zaman yönetimine dikkat etmelidir, bir çalışmaya çok fazla odaklanıp diğerlerini unutmamalıdır. Bu neden çalışma için gerekli süre belirlenmelidir.

SOSYOLOJİK FAKTÖRLER

YALNIZ

Tek başına çalışmayı tercih eder; yalnız çalışırken daha iyi odaklanır. Grup çalışmalarındaki etkileşim ortamı dikkatinin dağılmasına neden olur ve dikkatli düşünemez. Sessiz ortama ihtiyaç duyan kişiler de yalnız çalışmayı tercih ederler. Grup çalışması konusunda becerilerini geliştirmek için çalışmalarının bir kısmını(önemli buldukları, daha çok odaklanma gerektiren kısımlar) tek başına tamamladıktan sonra gruba katılabilirler. Çok başarılı, kendini zeki bulan kişilerin de genellikle yalnız çalışmayı tercih ettiği görülür. Bu kişiler, zaten çok iyi bildiklerini düşündükleri için kendilerini yavaşlatacak kişilerle bir arada çalışmak yerine çalışmalarını kendi istedikleri gibi tek başlarına tamamlamak isteyebilirler.

İKİLİ ÇİFT

İkili çalışmayı tercih eden kişiler, kendi tarzlarına uygun bir kişi ile eşleşip çalıştıklarında daha verimli olurlar. İkili çalışmada, grup çalışmasında odaklanmalarını engelleyen durumlar azalır ve ayrıca ihtiyaç duyduklarında birbirlerine destek olabilecekleri bir arkadaşları olur.

SOSYOLOJİK FAKTÖRLER - KÜÇÜK GRUP

Küçük grup odaklı kişiler, genellikle 3 kişilik grup şeklinde çalıştıklarında dikkatleri daha az dağılır ve daha çok motive olurlar. Bu da çalışmanın veriminin artmasını sağlar. Grup içindeki devamlı iletişim enerjik olmalarını ve çalışmaya daha çok odaklanmalarını sağlar. Grup içerisinde iş bölümü yapabilirler.

KÜÇÜK GRUP

Küçük grup odaklı kişiler, genellikle 3 kişilik grup şeklinde çalıştıklarında dikkatleri daha az dağılır ve daha çok motive olurlar. Bu da çalışmanın veriminin artmasını sağlar. Grup içindeki devamlı iletişim enerjik olmalarını ve çalışmaya daha çok odaklanmalarını sağlar. Grup içerisinde iş bölümü yapabilirler.

TAKIM

Öğrenmedeki sosyal tercihleri takım olan kişiler, büyük gruplar içerisinde öğrendiklerinde çalışmaya daha ilgili olurlar ve daha iyi odaklanırlar. Bir takımın parçası olmak motivasyonunu artırır.

Takımla yapılan çalışmalarda farklılıkların zenginlik kattığı ve yaratıcılığı arttırdığı akılda tutularak kişilik çatışmalarının çalışmanın verimini düşürmesi engellenmeli. Bu kişiler akran öğretiminden fazlasıyla yararlanırlar. Çalışma için bir plan yapılmalı ve süresi belirlenmelidir. Öğretmenler, küçük yaştaki çocukların oluşturdukları grupları iyi gözlemlemeli, takım içindeki her kişinin bu çalışmadan faydalandığından emin olmalıdır.

OTORİTE

Bu kişiler bir otorite figürü ile beraber çalıştıklarında ve öğrendiklerinde daha başarılı olurlar. Otorite figürünün açıklamaları ve yönlendirmeleri onlar için çok önemlidir. Bu otorite figürü öğretmen, ebeveyn ya da bilgisine güvendikleri herhangi biri olabilir. Çalışma sırasında sık geri bildirim almak isterler. Otorite figürünün ulaşılabilir olması çalışma sırasında kendini güvende hissetmesini sağlar. Ancak bunun bir bağımlılık haline gelmemesine dikkat edilmelidir. Birebir oturup onunla çalışmak yerine ihtiyaç duyduğunda ulaşılabilir olmak yeterlidir. Kendi başına yaptıkları için takdir edilmeli ve devam etmesi için cesaretlendirilmelidir. Sınıfta genel anlatılan konuların teneffüste birebir öğretmeni ile ya da eve gidince anne baba ile üzerinden geçmek isteyebilir. Öğretmenler belli aralıklarla bu öğrencilerle bir araya gelip etüt çalışmaları yapabilirler. Sınıfta öğretmene yakın bir konumda oturmak güvende hissetmesini sağlar ve odaklanmasını kolaylaştırır. Ebeveynleri ve öğretmenleri ile ilişkilerinin iyi olması önemlidir. Her dediklerini doğru kabul ettiği için bu kişilerin yapacağı hatalar güvenini zedeleyecek ve o kişiden öğrenmesini engelleyecektir. Özellikle güvendiği otorite figürlerinin birbirleriyle ilgili olumsuz yargılarda bulunması öğrenmesini engelleyecektir

ÇEŞİTLİLİK

Rutin çalışmaları uzun süreçte yaptıklarında, çeşitlilik ihtiyacı olan kişilerin motivasyonu ve üretkenliği azalır. Çeşitliliği "hayatın tadı tuzu" olarak görürler. Çalışmalarını farklı yollardan yapmak motivasyonlarını artırır. Rutinden kaynaklanan sıkıcılığı ve stresi azaltmak gerekir ancak çok sık ve hızlı değişikliklerle sebep olunacak "domino etkisi"nden kaçınılmalıdır. Değişim, olumlu ve geliştirecidir ancak ivme kazanmak için biraz istikrar da gereklidir. Çeşitliliğe az ihtiyaç duyan kişiler, çalışmalarını bildikleri eski yoldan yapmayı tercih ederler. Eğer bir yöntem işe yarıyorsa; yeni bir yöntem bulmaya gerek görmezler. Yapılacak değişiklik ve çalışma ile ilgili bilgi verilmesi ve küçük adımlarla ilerlenmesi bu kişilere iyi gelebilir.

FİZYOLOJİK FAKTÖRLER GENEL

Fizyolojik faktörler, odaklanmayı ve öğrenmeyi etkileyen biyolojik tercihlerdir. Algısal tercihler(görsel, işitsel, dokunsal, kinestetik) kişinin öğrenme ve bilgiyi geri çağırmadaki algısal yatkınlığı ile ilgilidir. Fizyolojik faktörler ayrıca çalışma sırasında kişinin yeme ihtiyacı duyup duymamasını, günün hangi saat(ler)inde verimli çalıştığını ve çalışma sırasında hareket ihtiyacı duyup duymadığını gösterir. Bunlar biyolojik tercihler oldukları için değiştirilmeleri her zaman mümkün değildir ancak kişinin tercihlerinin farkında olup kendine uygun yöntemleri seçmesi öğrenmesine yardımcı olacaktır.

ZAMAN

İnsanlar kendi içsel zamanlama mekanizmalarına sahiptirler. Her 24 saatte bir kendini tekrarlayan bu biyolojik sisteme sirkadyan(circadian) ritm denir.

Bu nedenledir ki bazı kişiler sabah saatlerinde çok zinde ve zihinleri açıkken bazı kişiler gözlerini bile açmakta zorlanırlar. Durum gün içindeki başka zaman dilimleri için de geçerlidir.

Öğrenme faaliyetlerini en zinde hissedilen zamanda gerçekleştirmek verimi arttıracaktır. Eğer bu mümkün değilse; gerekli önlemlerin alınması faydalı olacaktır.

Bir kişinin kendini gün içinde öğrenmeye açık ve zinde hissettiği tek bir zaman dilimi olabileceği gibi birden fazla zaman diliminde de verimli olabilen kişiler vardır. Öğretmen, öğrencilerin zaman tercihlerini dikkate almalı; belirlenen okul saatlerini değiştirme şansı olmasa bile önemli konuları öğretmek için çoğunluğun verimli olduğu saatleri tercih etmeli, farklı saatlerde tekrar yapmalı, öğrenciyi yönlendirmelidir.

Sabah

Sabah erken saatleri tercih eden kişiler bu saatlerde yaptıkları çalışmalardan verim alırlar, zihinlerini öğrenmeye açık ve kendilerini zinde hissederler. Sabahları sahip oldukları bu enerji çevrelerindeki şaşırtabilir. Sabah yapılan dersler onlar için verimlidir. Karmaşık ve zor gelen çalışmaları, sabah erken saatlerde yapmaları tavsiye edilir.

Öğleye Doğru(10.00–14.00)

Öğleye doğru saatleri tercih eden kişiler bu saatlerde yaptıkları çalışmalardan daha çok verim alırlar. Kendilerini öğrenmeye hazır hissederler.

Öğleden Sonra

Tercihleri öğleden sonraki saatler olan kişiler karmaşık ve zor konuları bu saatlerde daha iyi öğrenebilirler ve yapılan çalışmalarda daha verimli olurlar. Bu zaman diliminde yaratıcılıkları daha yüksektir. Genellikle, sabahları uykulu olup daha sonradan açılan kişilerdir.

Akşam

Hava karardıktan sonra ya da evde herkes yattıktan sonra çalışmaya daha istekli olan bu kişiler, akşam yaptıkları çalışmalardan daha çok verim elde ederler. Bu saatlerde yaptıkları çalışmalara daha iyi odaklanabilirler. Gündüz okulda öğrendikleri konuları akşam saatlerinde tekrar etmeleri verimlerini artırır.

YEME-İÇME

Fizyolojik bir tercihtir. Bazı kişiler çalışırken yeme- içmeye ihtiyaç duyarken bazı kişiler böyle bir ihtiyaç hissetmezler.

Yeme-içme / AZ

Çalışmaları sırasında odaklandıkları konuyu bitirmeden atıştırmak istemezler. Hatta yeme-içme akıllarına bile gelmez. Yeme-içmenin çalışma sırasında kendilerini oyalayacağını düşünürler. Yeme-içme ihtiyaçlarını çalışmaya başlamadan önce ya da çalışmayı tamamladıktan sonra gidermeyi tercih ederler.

Çocuğunun çalıştığını gören bazı ebeveynler ona yardımcı olmak istedikleri için yiyecek bir şeyler hazırlayıp götürseler de çocuk çalışmasını tamamlamadan bunlara dokunmayı tercih etmez. Yeme-içmeyi tercih etmeyen kişiler genellikle işlerini sıralı yapmaktan hoşlanan kişilerdir.

Yeme-içme / ÇOK :

Bu kişiler çalışırken kendilerini genellikle bir şeyler atıştırırken, su içerken, sakız çiğnerken bulurlar. Çalışırken bir şeyler atıştırmak kendilerini motive olmuş hissetmelerini sağlar ve yeniden odaklanmak için ihtiyaç duydukları enerjiyi verir. Bu onlar için biyolojik bir ihtiyaçtır ve ancak biyolojik bir ihtiyacın yarattığı stresi azalttıklarında etkin bir öğrenme gerçekleştirebilirler. Gerçek anlamda yiyecek bir şeyler bulamadıklarında çalışma sırasında kalemini ağızlarına götürdükleri ve ısırdukları görülür. Sınıf ortamında yiyecek bir şeyler atıştırmaları çok mümkün olmasa da yanlarında su bulundurmaları öğretmenleri tarafından da teşvik edilmelidir. Sağlıklı beslenme alışkanlıkları geliştirmeleri açısından çalışırken atıştırdıkları yiyeceklerin abur cubur olmamasına dikkate edilmelidir. Daha çok meyve, süt, bitkisel çay, kurutulmuş meyve gibi daha sağlıklı yiyeceklerden yana tercih yapılmalıdır.

HAREKETLİLİK

Öğrenme esnasındaki hareket biyolojik bir ihtiyaçtır. Bazı kişiler uzun süre hareketsiz kalıp çalışmaya odaklanabilirken bazı kişiler daha verimli olabilmek için hareket etmeye ihtiyaç duyarlar.

Hareketlilik / AZ-Sabit

Eğer ihtiyaç duyacakları her şey yakınlarında ise bir çalışmaya odaklandıklarında uzun süre aynı yerde kalabilirler. Dikkatlerinin dağıldığını hissettiklerinde kalkıp biraz dolaştıktan sonra yeniden devam edebilirler. Albert Einstein her 42 dakikada bir yaptığı işi bırakıp kalkıp dolaşır; bu onun odaklanmasını sağlardı. Yorulunca ve çalışma hızı azaldığında kişi kendi belirleyeceği aralıklarla hareket edebilir. Kol ve bacaklar için gerinme hareketleri de bazıları için yeterlidir. Zaman kaybı olmaması açısından ihtiyaç duyacakları malzemeleri ve kaynaklarını ihtiyaç duyduklarında uzanabilecekleri yakınlıkta bulundurmaları faydalı olur.

Hareketlilik / ÇOK

Etkin bir çalışma gerçekleştirebilmek ve çalışmalarını tamamlayabilmek için hareket etmeye ihtiyaç duyarlar. Hareket için duydukları biyolojik ihtiyacı gidermeleri odaklanmalarını, daha iyi dinlemelerini, bilgiyi daha iyi içselleştirmelerini, daha etkin kararlar vermelerini, problemleri çözmelerini ve daha yaratıcı düşüncelerini sağlar. Sabit kaldıklarında sıkılırlar ve rahatsız olurlar. Ayağa kalkmasalar bile bacaklarını sallar, kalem çevirir, sandalyesini öne arkaya sallar ya da ayaklarını zemine vururlar. Sınıf ortamında zaman zaman hareket etmelerini sağlayacak yöntemler kullanılmalıdır. Kimseyi rahatsız etmeden hareket edebilir. Teneffüs sürelerini iyi değerlendirmeleridir, hareket onların gerilimini azaltacaktır. Bu kişiler düşünürken ileri geri yürüyebilirler. Öğretmen bu tarz çocuklarla görüşeceğinde ya da anlamadığı bir soruyu yanıtlayacağında onu yanında yürütebilir.

ALGISAL TERCİHLER

Algısal tercihler, kişinin öğrenme ve bilgiyi çağırma hangi duyularını kullanmaya daha yatkın olduğu ile ilgilidir. Yapılan araştırmalar algısal tercihlerin büyük ölçüde biyolojik olarak belirlendiğini ve kişinin bunları değiştirmede, kontrol etmede etkisinin az olduğunu göstermektedir. Kişi tek bir algısal tercihe de birden fazla algısal tercihe de sahip olabilir. Birden fazla algısal tercihi olan kişilerin genellikle ağırlıklı kullandıkları bir-iki tane algısal tercihi vardır.

Tek bir algısal tercihi olan kişiler kendilerine uygun öğretim yöntemleri kullanılmadığında zorlanabilirler. Güçlü olunan algısal tercihle yapılan eğitimden daha fazla verim elde edilir, alınan bilgiler daha kolay hatırlanır.

İşitsel

İşitsel öğrenenler, yeni bir bilgiyi en iyi dinleyerek anlar ve duyduklarını kolay hatırlar. Sözel olarak anlatılanları algılamaya daha yatkın oldukları için dinlemeyi not almaya, okumaya tercih ederler. Hatta not almanın dinlemelerini engellediğini düşünürlerse rahatsız olurlar. Konuyu birinin ona anlatmasını tercih ederler. Kendileri bir konuyla ilgili bilgi edinmek için okuduklarında mırıldanarak okur, kendi seslerini duymak isterler. Sınav sırasında dudaklarını kırırdatarak, düşündüğünü veya okuduğunu tekrar etme ihtiyacı duyar. Grup ya da ikili çalışmalarda dinleme ve konuşma olanağı olduğu için daha iyi öğrenir. Ancak her türlü konuşma ve ses dikkatini çekeceği için gürültülü ortamlarda dikkati dağılabilir. Sınıfta ses çıkarıp dikkatini dağıtmayacak bir arkadaşı ile oturması iyi olur. Bazı işitsel öğrenciler sadece dinleyici olarak öğrenmeyi tercih ederlerken bazıları derste sık sık söz alıp konuşmak, öğrendiklerini ve düşündüklerini paylaşmak isterler.

Sınıf ortamında sürekli söz vermek mümkün olmayacağı için kendini geliştirebilmesi amacıyla öğretmeni ile aralarında özel bir işaret belirleyebilirler. Eğer söz alamazlarsa düşüncesini yanındaki arkadaşıyla paylaşırlar. Sözel ifadesi güçlü olsa da bunu yazma becerisine yansıtamayabilir. Dil öğrenmeye yatkındır. Yabancı dil öğrenirken öğretmenin aksanını benimseyebilir, uygun ses kasetlerini dinlemesi öğrenmesini kolaylaştırır. Anlatıcının ses düzeyi ve tonu önemlidir. Gözleri ile takip etmediği için hiç dinlemiyormuş gibi gözükse de konuyla ilgili bir soru yöneltildiğinde beklenen cevabı verebilir. İşitsel kişilere soru sorduğunuzda “bekleme zamanı” ilkesini uygulamanız gerekebilir çünkü soruyu içinden tekrar etmeye ihtiyaç duyabilir. Öğrendikleri konu ile ilgili CD’ler dinleyebilirler ya da konuyla ilgili kendi ses kayıtlarını oluşturabilirler. Sesli mesajları, elektronik postalara tercih ederler. Yapacakları ile ilgili yazılı notlar vermek yerine sözel olarak hatırlatmak daha faydalı olacaktır.

Görsel

Görsel tercihleri güçlü olan kişiler resimleri, grafikleri, şemaları kullanarak daha iyi öğrenir ve hatırlarlar. Yeni bilgileri zihninde resimler oluşturarak algırlar. İyi birer gözlemcidirler; çevresinde olan küçük değişiklikleri, detayları fark ederler. Gördüğü yüzleri iyi hatırlarlar. Çalıştığı ortamın görüntüsü onun için önemlidir. Çalışırken masası dağınık bile gözükse kendine has bir düzeni vardır. Çalıştığı ortamı sevmesi gerekir. Renkler hatırlamasını kolaylaştırır; çalışırken renkli kalemlerden faydalanabilir. Çalışmaları sırasında öğrendikleri ile ilgili resimler çizebilir ve bunları daha sonra hatırlatıcı notlar olarak kullanabilir. Zihin ve kavram haritaları da işe yarayacaktır. Hayal güçleri zengin olduğu için çalıştıkları konu ile ilgili hayallere dalabilirler. Görsel öğrenciler öğrendiklerini resim ve şekillerle zihinsel imgelere dönüştürdükleri için, soru sorulduğu zaman tavana bakıp düşünebilirler. Bu zamanlarda öğretmen görsel öğrencinin kendini dinlemediğini düşünmemelidir.

Görsel öğrenciler, sınıfta öğretmeni takip eder ve göz kontağı kurarlar.

Öğretmenin görüntüsünü, ders anlatımını gözlemlerler. Ders sırasında anlatılanlarla ilgili defter ya da kitaplarının kenarlarına hatırlatıcı karalamalar yapabilirler. Görsel algıları yüksek olan bazı kişiler, yazılı metinleri okuyarak da çok iyi öğrenebilirler çünkü yazı da görsel sembollerden oluşur.

Ders kitapları, çalışma kağıtları, bilgisayar ekranındaki yazılar kolay öğrenebildikleri içeriklerdir.

Bu kişiler gözlerini kapadıkları zaman sayfadaki yazıları zihninde canlandırır ve kelimeler gözlerinin önüne gelir. Sözel olarak anlatılanları yazılı bir metinden takip etmek ister ya da konu ile ilgili yazılı metinleri daha önceden okumak ister. Metinde önemli gördüğü yerlerin altını çizmesi ve renkli kalemle belirtmesi yardımcı olacaktır. Genellikle anlatılanlarla ilgili not tutmaya çalışır ancak bu yazdığı notları her zaman okuyacağı anlamına gelmez. Yazılı yönergeleri tercih ederler. Çalıştığı konularda önemli gördüğü kısımları bir panoya yapıştırabilir. Ajanda kullanması sorumluluklarını hatırlamasına yardımcı olur. Yazılı proje ve çalışmalarda daha başarılıdır.

Kinestetik

Kinestetik algısal tercihi güçlü olan kişilerin en iyi öğrenme yolu öğrenme faaliyetinin aktif olarak katılmaktır. Oturup sadece dinlemek, okumak ya da konu hakkında düşünmek onlara göre değildir. Taklit ederek, deneyerek öğrenir. Bir konuyu anlatırken, konuşurken tüm vücudunu kullanır. Sadece okuyarak, dinleyerek öğrendiği bilgiler çok kalıcı olmaz. Okumayı pasif bir aktivite olarak gördüğü için kısa özetleri okumayı tercih eder, okuma hızı düşük olabilir. Okurken yürümek ya da okuduklarını vücutları ile canlandırmaları okuduklarını anlamalarına yardımcı olur. Harekete dayalı faaliyetleri severler, yaparak öğrenirler. Ayağa kalkma ihtiyacı duyar, eğer hareket etme şansı bulamazsa sandalyesinde ileri geri sallanır, ayağını sallar, derse aktif olarak katılmaya çalışır; yapılacak faaliyetlere ilk gönüllü olanlardandır. Öğrendiğini göstermek ister. Tahtada soruyu çözmek, tahtayı silmek, çalışma kağıtlarını dağıtmak gibi faaliyetler enerjilerini olumlu olarak kullanabilecekleri faaliyetlerdir. Kinestetik öğrenci, sürekli pasif bir şekilde dersi dinlemesi istendiğinde derse odaklanmadığı için sınıf içinde istenmeyen davranışlarda bulunabilir. Öğretmen bu tarz öğrencilerle olumsuz pekiştirme döngüsüne girmemeye dikkat etmelidir. Kendi algısal tercihi dikkate alınarak hazırlanan bir eğitim planında oldukça başarılı olabilir. Kinestetik yer oyunları, drama, dans gibi tüm vücudunu kullanabileceği etkinlikler öğrenmesine yardımcı olacaktır.

Dokunsal

Öğrenmede dokunsal tercihi güçlü olan kişiler dinlerken, odaklanırken ellerini kullanırlar. Dokunmak öğrenmelerinin önemli bir parçasıdır. Öğrendikleri konu ile ilgili bir materyale dokunmayı, incelemeyi severler. Bu şekilde elde ettikleri bilgiler daha kalıcı olur. Bilgiyi hatırlamak için dokunsal uyarana ihtiyaç duyarlar. Deney yapmak, maket, konuyla ilgili yap-boz ve projeler hazırlamak bu kişilerin tercih ettikleri faaliyetler arasındadır. Somut bir materyale dokunma şansları yoksa konuyla ilgili metni okurken altını çizmek, not almak gibi yöntemler kullanırlar. Düşüncelerini, öğrendiklerini yazmaya teşvik edilmeleri gerekir. Ayrıca bilgisayar kullanmak da ellerini kullanmalarına fırsat tanıdığı için yararlı olabilir. Öğrenme etkinliği sırasında, algısal tercihlerine yönelik bir faaliyet bulamazlarsa kalemle sallar ya da silgileri ile oynarlar. Ellerindeki materyalin dikkatlerini dağıttığını düşünmek doğru olmaz; onlar yalnızca odaklanabilmek için buna ihtiyaç duyarlar. Çalışırken ellerinde silgi, stres topu gibi çevresini rahatsız etmeden tutabilecekleri nesnelere odaklanabilmelerini kolaylaştırır. Farkında olmadan konuşurken insanlara dokunurlar. Dokunsal öğrenciler öğrenirken de temas halinde olmayı tercih ederler.

Öğretmenin sadece adıyla çağırarak yerine omzuna dokunması ya da başarılı olduğunda motive etmek amacıyla olumlu sözlerin yanı sıra başının okşanması onlar için çok değerlidir.

PSİKOLOJİK FAKTÖRLER GENEL

Öğrenme stilimizi bildiğimizde yeni ve zorlayıcı bilgileri daha çabuk öğrenebilir ve hatırlayabiliriz. Psikolojik faktörler öğrenmede çok önemli bir rol oynar. Öğretim tekniklerini doğrudan etkiler.

Bilgiyi işleme açısından kişiler analitik ya da global olabilirler. Analitik ve global özellikleri eşit oranda taşıyan kişiler ise bütünlüktür. Bir kişinin baskın tercihi global veya analitik olabilir ancak bu onun %100 analitik ya da global olmasını gerektirmez.

Baskın olarak global olan bir insan bazı analitik özellikler de taşıyabilir; aynı şekilde baskın olarak analitik olarak bir kişi de bazı global özellikler taşıyabilir.

Çok az sayıda kişi %100 global ya da analitik özelliklere sahiptir. Psikolojik faktörler, düşünme stili açısından ise yansıtıcı ve tepkisel olmak üzere ikiye ayrılırlar.

DÜŞÜNME STİLİ

Yansıtıcı

Yansıtıcı özellikleri baskın olan kişiler hareket etmeden önce düşünen kişilerdir. Önce düşünür sonra harekete geçerler. Tüm seçenekleri iyi ve kötü yönleriyle değerlendirirler. Bir problemi çözmeden önce bütün olasılıkları görmek isterler. Karar vermeden önce kendilerine konunun artı ve eksi yönlerini içeren bir liste yapabilirler. Seçenekleri değerlendirirken çok zaman kaybedip, seçenekler arasında boğulmalarını önlemek için başkalarının görüşlerini dinleyebilir, sebep sonuç ilişkisini düşünebilir, küçük kararları verip daha büyük kararlara bu doğrultuda ulaşabilirler.

Düşünmek için yeterli süreye sahip olduklarında daha verimli olurlar, daha üst düzey düşüncelere ulaşırlar. Genellikle soru sorulduğunda ya da bir tartışma ortamında ilk konuşan olmasalar da geliştirilmiş fikirlere sahiptirler, düşünceleri zihinlerinde netleştirdiğinde paylaşmaya açıktırlar. İyi birer gözlemcidirler.

Tepkisel

Tepkisel özellikleri baskın olan kişiler, karmaşık bir problemle karşılaştıklarında, karar vermeleri gerektiğinde çabuk harekete geçerler. Kararları geniş kapsamlı düşünerek değil, içinden geldiği gibi verir. Önce hareket eder; sonra düşünür. Tepkisel öğrenciler, öğretmen bir soru sorduğunda cevabı düşünmeden hemen parmak kaldırır. Genellikle ilk parmak kaldıranlar arasındadır. Öğretmen söz hakkı verdiğinde “soru neydi?” diye sorabilirler. Çabuk cevap verdikleri için bazen detayları gözden kaçırabilirler.

Bu durum sınavlarda da hata yapmalarına sebep olabilir. Harekete geçmeden önce sebep-sonuç ilişkisini gözden geçirmeleri, artı ve eksileri değerlendirmeleri faydalı olabilir. Bu kişilerin hızını yavaşlatmak yerine yapılması gereken bu tempolarıyla daha az hata yapmalarını sağlamaktır. Beklemeleri istendiğinde zorlanabilirler. Düşündükleri cevabı yazdıktan sonra söz almalarını istemek daha zengin fikirler geliştirmelerine yardımcı olabilir.

BİLGİYİ İŞLEME

Global :

Global özellikleri baskın olan kişiler yeni bir bilgiyi öğrenme ve içselleştirme sürecinde öncelikle konunun genel hatlarını görmek isterler. Genelden detaya gitmeyi tercih ederler. Konuyu genel çerçevesi ile gördükten sonra detaylara geçebilirler ancak çok fazla detay bilgi içinde kaybolmaktan hoşlanmazlar. Bu nedenle öğretmenin önemli kısımları belirtmelerini isterler. “Neden bunu öğreniyoruz?”, “Bu önemli mi?”, “Bu bilgi ne işime yarayacak?” sorularını sorarlar. Öğrendikleri konunun yaşamla bağlantısını kurmak isterler.

Öğrendikleri konu ile ilgili günlük yaşamdan örnekler ve öğretmenin kişisel yaşamından deneyimler ilgilerini çeker. Konuyu bu şekilde kendileri ile ilişkilendirerek öğrendiklerinde daha iyi özümserler ve bilgileri daha kalıcı olur.

Özellikle yeni ve zor bir konuyu öğrenirken öğretmenin derse konuyla ilgili bir hikaye, bir fıkra, ilginç bir anı, bir şaka gibi yöntemlerle başlaması ilgilerini çeker. Konunun kendi yaşamlarıyla bağlantılı bir şekilde anlatılması odaklanmalarını kolaylaştırır. Genellikle grup olarak, etkileşimli bir şekilde çalışmayı severler. Öğrenilecek konu ile ilgili bütünü içeren kavram haritaları, grafikleri kullanmayı tercih ederler. Sayılar ve kelimeler yerine resim, fotoğraf, sembol gibi görsel uyarılar daha çok ilgilerini çeker. Renkler ilgilerini çeker. Çalışırken molalara ihtiyaç duyarlar. Aynı anda birden fazla çalışma yapabilirler Çalışma alanlarında kendilerine has bir düzenleri vardır, dışarıdan bakan biri dağınık olduğunu düşünebilir ancak düzenlerine karışılmasından hoşlanmazlar. Çalışma masalarının üzerinde yığınlar oluşabilir ancak bir şey istediğinizde bulabilirler.

Yaratıcı yönleri zengindir, farklı bağlantılar kurabilirler. Konular arasındaki ilişkileri görürler ve analogiler oluştururlar. Genellikle çalışırken ses, loş ışık ve informal oturma düzenini tercih ederler.

Analitik

Bilgiyi işlemedeki baskın tercihi analitik olan kişiler yeni bir bilgiyi öğrenirken adım adım, mantığa dayalı ve sıralı bir şekilde öğrenmeyi tercih ederler. Bilgi aşamalı olarak sunulduğunda daha kolay odaklanırlar. Detaylar onlar için önemlidir. Bir çalışmaya başlamadan önce gerekli bilgiler ve detaylar verildiğinde daha üretken olurlar. Kendisinden istenenleri taslak olarak görmek ister, belirli ölçü kriterlerine ve geribildirimlere ihtiyaç duyar. Neyi yaparsa yanlış, neyi yaparsa doğru olacağını bilmek ister. Kurallarına göre yapmaktan hoşlanır. Yapılan açıklamalarda mantık ve neden ararlar. Kanıtlarla, deneylerle desteklenmiş bilgiler isterler. Varsayımçı sorulardan hoşlanmazlar. Öğretmenin kişisel deneyimleri ilgilerini çekmez, bu gibi örneklerle ihtiyaç duymazlar. Rakamlara ve kelimelere dikkat ederler. Önemli anahtar kelimelerin tahtaya yazılıp vurgulanması analitiklere yardımcı olabilir. İstenenlerin madde madde belirtilmesini ve bunların detaylı değerlendirilmesini isterler. Mini sınavlarla sık sık test edilmek isterler. “Tam olarak ne istiyorsunuz?”, “Bu sınavda çıkacak mı?”, “Öncelikle ne yapmam gerekiyor? İkinci olarak ne yapmalıyım?” gibi soruları onlardan duyabilirsiniz. Detaylarda çok fazla kaybolmamak için öncelik sıralaması yapmalı, konuları kategorize etmeli ve belirlediği plana göre adım adım hareket etmelidirler. Genellikle tepkisel değildirler; önce analiz yapar, sonra sonuca ulaşır, karar verirler. Kendi başlarına ya da ikili çalışmaları tercih ederler. Aynı anda tek bir çalışma ile uğraşmaktan hoşlanırlar ve biri bitmeden diğerine geçmeyi istemezler.

Çalışmalarını sıraya koyarlar. Hedefledikleri kısmı bitirmeden mola vermek istemezler. Genellikle sessiz, iyi aydınlatılmış ve formal oturma düzenine sahip çalışma ortamlarını tercih ederler. Çalışma masaları, dolapları oldukça düzenlidir.

DÜŞÜNME STİLİ

Yansıtıcı

Yansıtıcı özellikleri baskın olan kişiler hareket etmeden önce düşünen kişilerdir. Önce düşünür sonra harekete geçerler. Tüm seçenekleri iyi ve kötü yönleriyle değerlendirirler. Bir problemi çözmeden önce bütün olasılıkları görmek isterler. Karar vermeden önce kendilerine konunun artı ve eksi yönlerini içeren bir liste yapabilirler. Seçenekleri değerlendirirken çok zaman kaybedip, seçenekler arasında boğulmalarını önlemek için başkalarının görüşlerini dinleyebilir, sebep-sonuç ilişkisini düşünebilir, küçük kararları verip daha büyük kararlara bu doğrultuda ulaşabilirler. Düşünmek için yeterli süreye sahip olduklarında daha verimli olurlar, daha üst düzey düşüncelere ulaşırlar. Genellikle soru sorulduğunda ya da bir tartışma ortamında ilk konuşan olmasalar da geliştirilmiş fikirlere sahiptirler, düşünceleri zihinlerinde netleştirdiğinde paylaşmaya açıktırlar. İyi birer gözlemcidirler.

Tepkisel:

Tepkisel özellikleri baskın olan kişiler, karmaşık bir problemle karşılaştıklarında, karar vermeleri gerektiğinde çabuk harekete geçerler. Kararları geniş kapsamlı düşünerek değil, içinden geldiği gibi verir. Önce hareket eder; sonra düşünür. Tepkisel öğrenciler, öğretmen bir soru sorduğunda cevabı düşünmeden hemen parmak kaldırır. Genellikle ilk parmak kaldıranlar arasındadır. Öğretmen söz hakkı verdiğiğinde “soru neydi?” diye sorabilirler. Çabuk cevap verdikleri için bazen detayları gözden kaçırabilirler. Bu durum sınavlarda da hata yapmalarına sebep olabilir. Harekete geçmeden önce sebep-sonuç ilişkisini gözden geçirmeleri, artı ve eksileri değerlendirmeleri faydalı olabilir. Bu kişilerin hızını yavaşlatmak yerine yapılması gereken bu tempolarıyla daha az hata yapmalarını sağlamaktır. Beklemeleri istendiğinde zorlanabilirler. Düşündükleri cevabı yazdıktan sonra söz almalarını istemek daha zengin fikirler geliştirmelerine yardımcı olabilir.

BİLGİYİ İŞLEME

Global

Global özellikleri baskın olan kişiler yeni bir bilgiyi öğrenme ve içselleştirme sürecinde öncelikle konunun genel hatlarını görmek isterler. Genelden detaya gitmeyi tercih ederler. Konuyu genel çerçevesi ile gördükten sonra detaylara geçebilirler ancak çok fazla detay bilgi içinde kaybolmaktan hoşlanmazlar. Bu nedenle öğretmenin önemli kısımları belirtmelerini isterler. “Neden bunu öğreniyoruz?”, “Bu önemli mi?”, “Bu bilgi ne işime yarayacak?” sorularını sorarlar. Öğrendikleri konunun yaşamla bağlantısını kurmak isterler. Öğrendikleri konu ile ilgili günlük yaşamdan örnekler ve öğretmenin kişisel yaşamından deneyimler ilgilerini çeker. Konuyu bu şekilde kendileri ile ilişkilendirerek öğrendiklerinde daha iyi özümserler ve bilgileri daha kalıcı olur. Özellikle yeni ve zor bir konuyu öğrenirken öğretmenin derse konuyla ilgili bir hikaye, bir fıkra, ilginç bir anı, bir şaka gibi yöntemlerle başlaması ilgilerini çeker. Konunun kendi yaşamlarıyla bağlantılı bir şekilde anlatılması odaklanmalarını kolaylaştırır. Genellikle grup olarak, etkileşimli bir şekilde çalışmayı severler.

Öğrenilecek konu ile ilgili bütünü içeren kavram haritaları, grafikleri kullanmayı tercih ederler. Sayılar ve kelimeler yerine resim, fotoğraf, sembol gibi görsel uyarılar daha çok ilgilerini çeker. Renkler ilgilerini çeker. Çalışırken molalara ihtiyaç duyarlar. Aynı anda birden fazla çalışma yapabilirler Çalışma alanlarında kendilerine has bir düzenleri vardır, dışarıdan bakan biri dağınık olduğunu düşünebilir ancak düzenlerine karışılmasından hoşlanmazlar. Çalışma masalarının üzerinde yığınlar oluşabilir ancak bir şey istediğinizde bulabilirler. Yaratıcı yönleri zengindir, farklı bağlantılar kurabilirler. Konular arasındaki ilişkileri görürler ve analogiler oluştururlar. Genellikle çalışırken ses, loş ışık ve informal oturma düzenini tercih ederler.

Analitik

Bilgiyi işlemedeki baskın tercihi analitik olan kişiler yeni bir bilgiyi öğrenirken adım adım, mantığa dayalı ve sıralı bir şekilde öğrenmeyi tercih ederler. Bilgi aşamalı olarak sunulduğunda daha kolay odaklanırlar. Detaylar onlar için önemlidir. Bir çalışmaya başlamadan önce gerekli bilgiler ve detaylar verildiğinde daha üretken olurlar. Kendisinden istenenleri taslak olarak görmek ister, belirli ölçü kriterlerine ve geribildirimlere ihtiyaç duyar. Neyi yaparsa yanlış, neyi yaparsa doğru olacağını bilmek ister. Kurallarına göre yapmaktan hoşlanır. Yapılan açıklamalarda mantık ve neden ararlar. Kanıtlarla, deneylerle desteklenmiş bilgiler isterler. Varsayımçı sorulardan hoşlanmazlar. Öğretmenin kişisel deneyimleri ilgilerini çekmez, bu gibi örneklerle ihtiyaç duymazlar. Rakamlara ve kelimelere dikkat ederler. Önemli anahtar kelimelerin tahtaya yazılıp vurgulanması analitiklere yardımcı olabilir. İstenenlerin madde madde belirtilmesini ve bunların detaylı değerlendirilmesini isterler. Mini sınavlarla sık sık test edilmek isterler. “Tam olarak ne istiyorsunuz?”, “Bu sınavda çıkacak mı?”, “Öncelikle ne yapmam gerekiyor? İkinci olarak ne yapmalıyım?” gibi soruları onlardan duyabilirsiniz. Detaylarda çok fazla kaybolmamak için öncelik sıralaması yapmalı, konuları kategorize etmeli ve belirlediği plana göre adım adım hareket etmelidirler. Genellikle tepkisel değildirler; önce analiz yapar, sonra sonuca ulaşır, karar verirler. Kendi başlarına ya da ikili çalışmaları tercih ederler. Aynı anda tek bir çalışma ile uğraşmaktan hoşlanırlar ve biri bitmeden diğerine geçmeyi istemezler. Çalışmalarını sıraya koyarlar. Hedefledikleri kısmı bitirmeden mola vermek istemezler. Genellikle sessiz, iyi aydınlatılmış ve formal oturma düzenine sahip çalışma ortamlarını tercih ederler. Çalışma masaları, dolapları oldukça düzenlidir

ÖĞRENME STİLLERİ ÜZERİNE SÖYLEŞİLER

KONULAR	SORULAR	CEVAPLAR
GENEL	1- Öğrenme stilleri klasik eğitim anlayışında ne tür değişiklikleri öngörüyor?	Öğrenme stilleri konusundaki bilgilerimiz arttıkça, bireysel farklılıkları dikkate alma oranımız o kadar artmaktadır. Eğitimde bireysel farklılıklara önem vermek yetmez, aynı zamanda bu farklılıkların hangi yöntem ve tekniklerle etkili kılınabileceğinin de bilinmesi gerekir. Klasik eğitim anlayışında var olan tek tip çalışma şablonu öğrenme stillerinin araştırmaya dayalı verileriyle daha doğal hale getirilmiş olmaktadır.
OKUL	2- Öğrenme stillerinin bir okulda veya sınıfta uygulanabilmesi için özel bir ortam oluşturulması gerekir mi?	Öğrenme stillerine uygun ortamların oluşturulması amacıyla kalabalık bir sınıfta bile basit düzenlemeler yapılabilir. Geniş ve öğrenci sayısının az olduğu sınıflarda ise son derece işlek fiziksel düzenlemeler yapmak mümkündür. Öğretmenler sınıflarının düzeyine göre öğrencilerin oturma biçiminden ders planı stratejilerine kadar çeşitli düzenlemeler yapabilir.
OKUL	3- Öğrenme stillerinin uygulamaya konulduğu bir okulun kazanımları neler olur?	Öğrenme stillerinin devreye girmesiyle birlikte öğrenciler kendilerini, öğretmenler ise hem kendilerini hem de öğrencileri daha iyi tanıyacaklardır. Bu suretle öğrencileri kalıcı öğrenme düzeyi araştırma sonuçlarının da gösterdiği gibi yükselecektir. Stilleri bilmek öğrenciler açısından öz farkındalık yaratmaktadır. Kendini kavramsal olarak daha iyi tanıyan öğrenciler ders dışı konularda da daha fazla başarı elde edebilmektedir.
ÖĞRETMEN	4- Öğrenme stillerine göre "Başarılı Öğretmen" kime denir?	"Başarılı öğretmen" imgesi başarı kavramından ne anlaşıldığına bağlıdır. Yalnızca sınav başarısının önemli olduğu bir sınıfta öğrenciler potansiyel güçlerinin son derece sınırlı bir alanını kullanabilmektedir. Sonuçta okul başarısı ortaya çıkmaktadır fakat hayat başarısı anlamında ciddi bir engellenme yaşanmaktadır. İnsan beyni not almaya endekslenmeyecek kadar müthiş bir varlıktır. Başarılı öğretmen sınavın yanı sıra öğrencinin kendini gerçekleştirmesini de vurgulayan öğretmendir. Zira öğrenmenin ve öğrencinin çok yönlü çözümlenmesi için elinde öğrenme stili gibi güçlü bir enstrüman bulunmaktadır.

ÖĞRETMEN	5- Öğrenme stillerinin farklı derslerde uygulanmasında “temel” dikkat edilecek noktalar nelerdir?	Öğrenme stilleri yöntemsel bir zenginlik sağlamaktadır. Bu nedenle hangi ders olursa olsun stillerin işe koşulması mümkündür. Derse özel ayrıcalıklı çalışmalar çok gerekli değildir.
ÖĞRETMEN	6- Öğrenme stilleriyle ilgili olarak öğretmenler sınıflarda ne tür teknikler kullanabilirler?	Öğrenme stilleri çerçevesinde öğretmenlerin halihazırda kullandıkları çok sayıdaki tekniği kullanmalarında bir sakınca yoktur. Ancak stillerin tümünü destekleyici anlamda bazı özel teknikler de söz konusu olabilir. Bilgi çemberi, kontrat etkinlik paketleri, programlanmış ardışık öğrenme vb. teknikler ilave olarak kullanılabilir.
ÖĞRENCİ	7- Öğrenme stilleri dikkate alınarak ders anlatılan bir sınıfta öğrenciler ne tür farklılıklar gözlemleyecekler?	Öğrenciler kendi doğalarına daha uygun bir öğrenme atmosferiyle karşılaşacaklardır. Sınıf içi etkinliklerde kendi stillerini çağrıştıran yaşantı zenginliği söz konusu olacaktır. Ayrıca sınıf içi fiziksel koşullar bakımından da farklılık görebileceklerdir.
AİLE	8- Aileler; çocuklarının öğrenme stilleri konusunda bilgilendirildiklerinde, çocuklarını desteklemek adına neler yapabilirler?	Aileler çocuklarıyla iletişim kurarken takındıkları tutum, kullandıkları cümleler ve etkileşimde daha bilinçli olma fırsatı yakalayacaklardır. Genel olarak sahip oldukları kalıp yargılar ve öğrenmeye ilişkin inançlarında daha nesnel olma fırsatı yakalayacaklardır.
GENEL	9- Türkiye’deki eğitim anlayışı içinde “öğrenme stillerinin” yer bulması sırasında ne tür sıkıntılar yaşanabilir?	Genel olarak Türk Eğitim sistemi içinde tüm okulların bu sisteme uygun olarak yapılandırılması elbette mümkün değildir. Sadece öğretmen nitelikleri, fiziksel koşulları ve vizyonu bakımından daha yenileşmeci olan okulların öncelikli olarak daha başarılı olması beklenir. Ancak her okul küçük çaplı da olsa öğrenme stillerine uygun düzenlemeler yapabilir. Bütünsel bir değişimin gerçekleşmesi zaman alacaktır.

ÖĞRENME STİLİ TESTLERİ

Sevgili Öğrenci,

Aşağıda sizlere uygulayacağımız testler birer sınav değildir. Bu testlerle sizleri daha yakından tanımak istiyoruz. Amacımız sizlere daha iyi hizmet vermektir.

Uyarı : Gerekli değerlendirme yapıldıktan sonra sonuç size ve ailenize rapor edilecektir.

TEST 1

AÇIKLAMA :

- Kendinizi en iyi anlattığınızı düşündüğünüz aktivitelerden size uygun olanların yanına **(x)** işaret koyunuz.
- En fazla işaretlediğiniz bölüm sizin baskın öğrenme stilinizi belirler.

NO	A KATEGORİSİ	AKTİVİTELER	(X)
1		Biri bana ders verir gibi bir şeyler anlatırsa başka dünyalara dalarım	
2		Temiz ve düzenli bir sraya sahip olmak isterim	
3		Sözel yönergeleri kullanamam, haritaya gereksinim duyarım	
4		Duyduğum ama görmediğim yönergelere dikkat ekmekte zorlanırım	
5		Resimli bulmaca çözmeyi severim	
6		Sessiz okumayı severim	
7		Sözcükleri hatasız yazarım	
8		Gördüklerimi iyi hatırlarım	
9		Olaylar ve/veya konular şematize edilirse daha iyi anlarım	
10		Konuşmacının ağzını izlerim	
11		Resimli roman okumayı severim	
12		Şarkı sözlerini hatırlamakta zorlanırım	
13		Okunmakta olan bir metnin kopyasını takip etmezsem anlamakta zorlanırım	

NO	A KATEGORİSİ	AKTİVİTELER	(X)
14		Sözel tariflerin tekrarlanmasını isterim	
15		Kendi kendime düşünüp, çalışarak öğrenmeyi severim	
16		Derslerde not tutmayı tercih ederim	
17		Boş zamanlarımda okumayı severim	
18		Başkalarının ne yaptığını gözlerim	
19		Radyo ve televizyonu yüksek sesle dinlerim	
20		Telefonda konuşmayı sevmem, yüz yüze konuşmayı tercih ederim	
NO	B KATEGORİSİ	AKTİVİTELER	(X)
1		Kendi kendime konuşurum	
2		Bütün yanlışlarımı öğretmenin anlatarak düzeltmesini isterim	
3		Okurken parmağımla takip ederim	
4		Sınıfta arkadaşlarımla tartışarak ve sohbet ederek öğrenmeyi severim	
5		Okurken kağıda çok yaklaşıyorum	
6		Gözlerimi ellerime dayarım	
7		Daha iyi öğrenmek için müzik ve ritmi severim	
8		Sınıfta çok fazla konuşurum	
9		Boş zamanlarımda arkadaşlarımla konuşmayı ve şaka yapmayı severim	
10		Genellikle grafikler, sembol ve simgeler benim öğrenmemi kolaylaştırmaz	
11		Yüksek sesle okumayı severim	
12		Yazılı karikatürleri tercih ederim	
13		Hikaye, şiir ve/ya kitap kasetleri dinlemeyi severim	
14		Anlatmayı yazmaya tercih ederim	
15		Görsel ve sözcük hatırlama hafızam iyi değildir	
16		Kendi kendime çalışmaktansa öğretmeni dinleyerek öğrenmeyi tercih ederim	
17		Bir konu bana okunursa kendi okuduğumdan daha iyi anlarım	
18		Kopyalanacak bir şey olmadan kolay çizemem	
19		Haritalardan çok sözel tarifleri ve yönergeleri tercih ederim	
20		Sessizliğe dayanamam... ya ben ya da diğerlerinin konuşmasını isterim	

NO	C KATEGORİSİ	AKTİVİTELER	(X)
1		Boş bir kağıda sütunlar çizmem istendiğinde kağıdı katlarım	
2		Ellerimi kullanabileceğim bir şeyler yapmaktan hoşlanırım	
3		Sandalyede otururken sallanırım ya da bacağımı sallarım	
4		Defterimin içini genellikle resimlerle, şekillerle süslerim, karalama yaparım	
5		Kalemimi elimde döndürürüm, masada tempo tutarım	
6		Öğretmenlerim asla çalışmadığımı düşünürler	
7		Öğretmenlerim sınıfta çok fazla hareket ettiğimi düşünürler	
8		Genellikle hiperaktif olduğum söylenir	
9		Çalışırken sık sık ara verir, başka şeyler yaparım	
10		Arkadaşlarıma el şakası yapmaya bayılırım	
11		Kapının üst çerçevesine asılarak odaya atlamak isterim	
12		Aktif olarak katıldığım etkinlikleri severim	
13		Bir şeyi görmek ya da duymak yetmez, dokunmak isterim	
14		Her şeye dokunmak isterim	
15		Objeleri biriktirmeyi severim	
16		Sınıfta tahta silmeyi, pencere ya da kapı açıp kapatmayı hep ben yapmak isterim	
17		Kürdanları, kibritleri küçük parçalara ayırırım	
18		Aletleri açar, içini söker, sonra yine bir araya getirmeye çalışırım	
19		Genellikle ellerimi kullanarak ve hızlı konuşurum	
20		Başkalarının sözünü sık sık keserim	

1.TEST BİTTİ (Lütfen 2.Teste geçiniz)

TEST 2

AÇIKLAMA:

- Her soru içerisinde.....bırakılan yere üç seçenektan sana en uygun seçeneği işaretle)
- Bazı sorularda birden fala seçenek sana uyabilir ya da hiçbir seçenek tam olarak uymayabilir. Bu durumda verilen seçeneklerden sana en yakın ve uygun olanı işaretle.
- Lütfen soruları sıra ile cevapla ve **hiçbir soruyu boş bırakma**

Soru	şıklar	
1		Bir şeyi yapmayı öğrenirken,.....daha iyi öğrenebilirim
( )	A	birisi bana gösterirse ve ben izlersem
( )	B	birisi bana anlatırsa ve ben dinlersem
( )	C	kendi kendime yapmaya çalışırsam
2		En çok,.....hoşuma gider.
( )	A	başkalarının ne yaptığını incelemek
( )	B	kendi kendime konuşmak
( )	C	el aletlerini kullanmak
3		Bir şeyi okurken.....
( )	A	Okuduklarımı gözümde canlandırırım.
( )	B	Sözcüklerin seslerini beynimde duyarım ya da yüksek sesle okurum.
( )	C	Okuduklarımı hissetmeye çalışırım, genellikle kıpır kıpır olurum.
4		Sınıfta bir konu anlatılırken,.....
( )	A	grafik, harita gibi görsel araçlardan yararlanırım.
( )	B	etkili konuşmaya çalışırım.
( )	C	konuyu anlatırken ellerimi kullanırım.
5		Problemleri en iyi,.....çözerim.
( )	A	problemin çözümünü zihnimde canlandırarak
( )	B	arkadaşlarımla konuşarak
( )	C	deneme ya da uygulama yaparak
6		Bir yeri tarif et deseler,.....
( )	A	tarif etmem gereken yeri gözümün önüne getiririm ya da çizerek tarif ederim
( )	B	anlatarak tarif etmekte güçlük çekmem.
( )	C	ellerimi, kollarımı kullanarak tarif ederim.
7		Gittiğim okulun,.....isterim.
( )	A	disiplinli, düzenli ve güzel olmasını
( )	B	gürültüden uzak, sakin bir yer olmasını
( )	C	rahatça koşup oynayabileceğim bir yer olmasını
8		Sınıfta ders dinlerken,.....
( )	A	öğretmenin anlatmak istediğini zihnimde canlandırırım.
( )	B	öğretmenin ses tonuna ve ne söylediğine dikkat ederim.
( )	C	yerimde uzun süre oturamam, hareketliyimdir.

9		Yazı yazarken.....
( )	A	harflerin ve sözcüklerin düzenli görünmesine dikkat ederim.
( )	B	genellikle harfleri ve sözcükleri kendi kendime söylerim.
( )	C	kalemime bastırıp yazdığım yazının akışını hissetmeye çalışırım.
10		Ders çalışırken,.....
( )	A	hayal kurarım.
( )	B	müzik dinlerim.
( )	C	dizlerimi sallarım
11		Bir ihtiyaç listesini aklımda tutmam gerekiyorsa,.....
( )	A	listeyi bir kağıda yazarım.
( )	B	listede yazılanları kendi kendime tekrar ederim.
( )	C	hareket ederken parmaklarımla listedeki maddeleri ilişkilendiririm.
12		Arkadaşlarımın beni önemseydiğini,.....anlarım.
( )	A	sempatik ve sevimli bakışlarından
( )	B	hoşuma giden sözler söylemelerinden
( )	C	sevdiğim hediyeler almalarından
13		Benim beğendiğim öğretmenler;.....
( )	A	ders anlatırken tahta ya da projeksiyon kullanan öğretmenlerdir.
( )	B	etkili bir şekilde güzel bir konuşmayla ders anlatan öğretmenlerdir.
( )	C	benim hareket ederek ders anlatmamı sağlayan öğretmenlerdir.
14		.....derse uyum sağlamakta güçlük çekerim.
( )	A	sınıf kalabalık ve hareketliyse
( )	B	sınıfta çok fazla gürültü varsa
( )	C	uzun süre hareketsiz oturursam
15		En iyi,.....hatırlarım.
( )	A	yüzleri
( )	B	isimleri
( )	C	hareketleri
16		Problem çözerken.....
( )	A	problemi daha iyi anlayabilmek için şekil çizerim.
( )	B	problemi kendi kendime sesli okurum.
( )	C	hareket eder ya da varlıkları hareket ettirerek düşünürüm.
17		Bir önceki gün yaptıklarımı bütün olarak hatırlamak istersem ilk aklıma gelen.....
( )	A	gördüklerimdir.
( )	B	duyduğum sözlerdir.
( )	C	yaşadığım hareketli anlardır.
36		

18		Öğretmenlerin.....beğenirim.
( )	A	tahtayı en çok kullanan ve en iyi yazı yazanını
( )	B	etkili konuşanını
( )	C	hareketli olanını

19		ev maketi gibi bir bütünün parçalarını birleştirmem için yazılı yönergeler
( )	A	yönereği sessizce okur ve parçaların nasıl bir araya geleceğini gözümün önüne getirmeye
( )	B	yönergeleri yüksek sesle okur ve parçaları birleştirirken kendi kendime konuşurum.
( )	C	önce parçaları bir araya getirir, birleştirir sonra da yönergeleri okurum.

20		izlediğim bir filmde en çok.....hoşuma gider.
( )	A	ortam, manzara ve kıyafetler
( )	B	etkili sözler ve etkili film müziği
( )	C	izlediğim hareketli sahneler

21		Bir şeyi beklerken oyalanmak için.....
( )	A	etrafıma bakınırım, başkalarını izlerim.
( )	B	yanımdakilerle konuşur ya da onları dinlerim.
( )	C	otururken ayaklarımı sallarım, elimdeki eşyalarla oynarım ya da çevremde dolaşırım.

22		Bir roman okurken.....
( )	A	romandaki kahramanları gözümün önüne getiririm.
( )	B	sözleri zihnimde duyar gibi olurum.
( )	C	romandaki kahramanın yaptıklarını yapmak isterim.

23		Ders çalışırken.....
( )	A	masanın dağınık olması beni rahatsız eder.
( )	B	hiç bir gürültünün olmamasına dikkat ederim.
( )	C	odamın ve koltuğumun rahat olmasına dikkat ederim.

24		İnsanların daha çok.....anlaştığını düşünürüm.
( )	A	bakışlarıyla
( )	B	sözleriyle
( )	C	dokunarak

25		Birine bir yeri tarif etme gerekirse.....
( )	A	uzun konuşmayı sevmediğim için kısaca anlatırım.
( )	B	çok ayrıntılı anlatırım; çünkü konuşmayı severim.
( )	C	konuşmamı el kol hareketlerimle de desteklerim.

26		Bir konuşmada.....
( )	A	konuşan kişinin yüz ve el hareketlerin izlerim.
( )	B	dikkatimi sözcüklere veririm.
( )	C	konuşanı dinlerken sürekli aklıma sorular gelir.

27		Bir şeyi öğrenmek için.....
( )	A	şeklini veya grafiğini çizerim.
( )	B	sesli okurum.
( )	C	onu uygulamak isterim.

28		Birisi bana bir şeyi anlatırken.....
( )	A	dinlediklerimi gözümde canlandırmaya çalışırım.
( )	B	dinlemekten hoşlanırım ama yine de konuşmasını bölüp konuşmak isterim.
( )	C	ayrıntılı ve uzun olursa sıkılırım.
29		Bana göre en etkili öğrenme yolu.....
( )	A	konu hakkında resim,grafik v.s. incelemektir.
( )	B	konuyu bilen birinden dinlemektir.
( )	C	konuyu deney yaparak öğrenmektir.
30		En çok hoşlandığım şey.....
( )	A	yeni yerler görmektir.
( )	B	arkadaşlarımla karşılıklı konuşmaktır.
( )	C	hareketli olaylar yaşamaktır.
31		Arkadaşlarımla telefon numaralarını en iyi.....hatırlarım.
( )	A	sayıları zihnimde canlandırarak
( )	B	sayıları seslendirerek
( )	C	kağıda yazarak
32		Birisini hatırlamaya çalışırken.....
( )	A	yüzlerini hatırlarım ama isimlerini unuturum.
( )	B	isimlerini hatırlarım ama yüzlerini unuturum
( )	C	isim ya da yüz hatırlamam ama o kişiyi hareketlerinden hatırlarım
33		Bir şeyi aklımda tutmak için.....
( )	A	hemen bir kağıda not alırım.
( )	B	içimden sık sık tekrar ederim.
( )	C	ona dokunduğumu düşünürüm
34		Sınıfta işlenen dersi en iyi.....öğrenirim.
( )	A	öğretmen ya da birisi nasıl yapılacağını gösterirken
( )	B	not tutmadan anlatılanı çok dikkatle dinleyerek
( )	C	laboratuarda ya da sınıfta deneyerek.
35		Sınıfta dikkatimi en çok.....dağıtır.
( )	A	sınıfın kalabalık oluşu
( )	B	gürültüler
( )	C	hareket eden öğrenciler

2.TEST BİTT (Lütfen 3.Teste geçiniz)

TEST 3

- Bazı sorularda birden fazla seçenek sana uyabilir ya da hiçbir seçenek tam olarak uymayabilir. Bu durumda verilen seçeneklerden sana en yakın ve uygun olanı işaretle.
- Lütfen soruları sıra ile cevapla ve **hiçbir soruyu boş bırakma**

Sorular Şıklar	AKTİVİTELER	
1	Bir toplantıda sizi çok etkileyen biriyle tanıştınız. onu düşündüğünüzde önce;	
A	( )	yüzünü, giyimini kuşamını hatırlarım
B	( )	bana söylediği sözleri hatırlarım
C	( )	elimi sıkışı
2	Size birisi adres tarifi yaparken hangi yolla yapmasını tercih edersiniz?	
A	( )	bir kağıda gideceğim yolu çizmesini isterim
B	( )	bildiğim binaları ve yerleri referans olarak kullanarak bana gideceğim yolu anlatmasını
C	( )	gerekli bilgileri aldıktan sonra gideceğim yolu sezgilerimle bulurum
3	bir karar verirken önce;	
A	( )	olası sonuçları zihnimde canlandırırım
B	( )	zihnimde seçimlerim arasında tartışma yaparım
C	( )	içimden gelen dürtüye göre seçim yaparım
4	bir matematik problemi çözerken;	
A	( )	rakamlar gözümün önünde canlanır
B	( )	rakamları zihnimde sayarım
C	( )	parmaklarımı kullanarak hesaplarım
5	hangisi sizin en çok güvendiğiniz bir yeteneğinizdir?	
A	( )	bir kez gördüğüm yüzü kolay kolay unutmam
B	( )	bir şarkıyı birkaç dinleyişten sonra söyleyebilirim
C	( )	ilk kez yediğim bir şeyin içindeki malzemeleri ve baharatları sayabilirim
6	hoşlanmadığım bir insanın;	
A	( )	yüzünü görmekten rahatsız olurum
B	( )	sesini duymaktan rahatsız olurum
C	( )	yakınımda olmasından rahatsız olurum

7		Bir şeyi yapmayı öğrenirken, en iyi şöyle öğrenebilirim
A	( )	Birisi bana gösterirken izlersem
B	( )	Birisi bana anlatırsa ve ben dinlersem
C	( )	Kendi kendime yapmaya çalışarak
8		Bir şeyi okurken
A	( )	Okuduklarımı gözümün önüne getiririm
B	( )	Ya yüksek sesle okur ya da sözcüklerin seslerini kafamın içinde duyarım
C	( )	Genellikle kıpır kıpır olurum ve okuduklarımı hissetmeye çalışırım
9		Bir yer tarif etmem istenirse
A	( )	Tarif etmem gereken yeri gözümün önüne getiririm ya da çizerek tarif ederim
B	( )	Sözel olarak tarif etmekte güçlük çekmem
C	( )	Elimle ya da bütün bedenimle hareket ederek tarif ederim
10		Bir sözcüğün nasıl yazılacağından emin değilsem
A	( )	Yazıp doğru görünüp görünmediğine bakarım
B	( )	Söyleyerek doğru olup olmadığına bakarım
C	( )	Yazıp bana iyi gelip gelmediğine bakarım
11		Yazı yazarken
A	( )	Harflerin ve sözcüklerin düzenli görünmesine dikkat ederim
B	( )	Genellikle harfleri ve sözcükleri kendi kendime söylerim
C	( )	Kalemime bastırıp yazdığım yazının akışını hissetmeye çalışırım
12		Bir listeyi aklımda tutmam gerekirse
A	( )	Listeyi yazarım
B	( )	Kendi kendime tekrar ederim
C	( )	Hareket ederken ellerimin parmaklarıyla listedeki maddeleri ilişkilendiririm
13		Tercih ettiğim öğretmenler
A	( )	Ders anlatırken tahta ya da tepegöz kullananlardır
B	( )	Etkili bir şekilde ders anlatanlardır
C	( )	Bizim hareketli katılımımızı sağlayanlardır
14		Konsantre olmaya çalışırken güçlük çektiğim durumlar
A	( )	Sınıfta çok fazla kalabalık şey ve hareket varsa
B	( )	Sınıfta çok fazla gürültü varsa
C	( )	Uzun süre hareketsiz oturmam gerekirse

3.TEST BİTTİ (Lütfen 4.Teste geçiniz)

TEST 4

AÇIKLAMA :

Aşağıda kendinizi en iyi anlattığınızı düşündüğünüz aktivitelerden size uygun olanların yanına (X) işaret koyunuz. En fazla işaretlediğiniz bölüm sizin baskın öğrenme yönteminizi belirler.

NO	AKTİVİTELER	(X)
1	Sınıfta arkadaşlarımla birlikte tartışarak ve sohbet ederek öğrenmeyi severim	
2	Kendi kendime çalışmayı severim.	
3	Yanlışlarımı öğretmenimin anlatarak düzeltmesini severim.	
4	Düzenli bir sıram olsun isterim ve sürekli düzenli olması için çaba gösteririm.	
5	Sınıfta hareket edebileceğim her olaya var gücümle koşarım ve katılırım.	
6	Fıkra ve masal anlatmaktan hoşlanırım.	
7	Defterime sürekli şekiller çizerim.	
8	Daha iyi öğrenmek için müzik ve ritmi severim.	
9	Ellerimi kullanabileceğim bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.	
10	Sınıfta çok fazla konuşurum.	
11	Okuldaki sportif faaliyetleri severim ve katılırım.	
12	Öğretmenler sınıfta çok hareket ettiğimi düşünürler.	
13	Okul şarkılarını çok severim ve çabuk öğrenirim.	
14	Boş zamanlarımda arkadaşlarımla konuşmayı severim.	
15	Yeni gördüğüm şeyleri mutlaka elime alır ve incelerim.	
16	Çalışırken sık sık durur, başka şeyler yaparım.	
17	Arkadaşıma el şakası yapmayı severim.	
18	Çizgi roman okumayı severim.	
19	Resimli bulmaca çözmeyi severim.	
20	Sessiz okumayı severim.	
21	Okunmakta olan bir metnin bir kopyasını takip etmezsem anlayamam.	
22	Yüksek sesle okumayı severim.	
23	Masal ve kitap kasetleri dinlemeyi severim	
24	Anlatmayı yazmaya tercih ederim.	
25	Harita, poster ve şemalarla anlatılmak istenen çabuk kavrarım.	

NO	AKTİVİTELER	X
26	Görmediğim şeyi kavrayamam	
27	Aktif olarak katıldığım etkinlikleri severim.	
28	Kendi kendime çalışmaktansa öğretmeni dinlemeyi tercih ederim.	
29	Öğretmenlerim ve anne babam sık sık eşyalara dokunmamam gerektiğini söylerler	
30	Sınıfta tahtayı silmeyi, pencereleri ya da kapıyı açıp kapamayı hep ben yapmak isterim.	
31	Bir konuyu kendim okumaktansa başkası anlatır ya da okursa daha iyi anlarım.	
32	Gördüklerimden daha iyi anlam çıkarırım.	
33	Olay ya da konular dramatize edilirse daha iyi anlarım.	

Testler Bitti.

**ÖĞRENME STİLLERİ
SONUÇ BİLDİRİMİ**

Adı Soyadı :	
Sınıfı : .... /	Uygulama Tarihi : ...../...../201.

ÖĞRENME STİLLERİ VE PUANLAR			
Uygulanan 4 Testteki Toplam Aktivite Sayısı	ÖĞRENME STİLLERİ	PUANLAR	SONUÇ
.....	Görerek Öğrenme	.....	.....
	İşiterek Öğrenme	.....	
	Dokunarak/ Hareket Ederek Öğrenme	.....	

Sayın Veli öğrencilerimize/çocuklarınıza daha iyi bir hizmet verebilmek için onların bireysel özelliklerini tanımak zorundayız. Öğrenme parmak izi gibi kişiye özeldir. Öğrenme stillerini sağlıklı olarak belirleyebilmek için pek çok bilimsel yöntem geliştirilmiştir . Çocuğunuza uyguladığımız testin sonuç çizelgesi ile neler yapılması gerektiği detaylı olarak yukarıda açıklanmıştır. Bu sonuç çocuğunuzu tanımanız konusunda size yardımcı olacaktır.

Bilimsel çalışmalarla geliştirilmiş bu testler öğrencilere, öğretmenlere ve velilere net ve objektif bilgiler sunması açısından önemlidir. Yapılması gerekenleri raporu okur da uygulamazsanız hiçbir faydası olmaz. Bir ilacın prospektüsünü okumak yeterli değildir . İlacın yararlı olabilmesi için orda yazılı olan kurallara uyulması gerekir .

TÜM TESTLERİN CEVAP ANAHTARI

TESTLER	KATEGORİLER			SORU SAYISI	
	KATEGORİ	SORU SAYISI	STİLİ		
1.TEST	A	20	Görsel	Toplam Soru Sayısı :60	
	B	20	İşitsel		
	C	20	Dokunsal		
2.TEST	A	35	Görsel	Toplam Soru Sayısı :35	
	B	35	İşitsel		
	C	35	Dokunsal		
3.TEST	A	14	Görsel	Toplam Soru Sayısı :14	
	B	14	İşitsel		
	C	14	Dokunsal		
4.TEST	ÖĞRENME STİLLERİ	SORU NUMARALARI		SORU SAYISI	
				Şıklar	4.Test-Genel
	GÖRSEL	2 -4 -7 13 -18 -19 -20 -21 -25 -26 -32	11	33	
	İŞİTSEL	1 -3 -6 -8 -10 -14 -22 -23 -24 -28 -31	11		
DOKUNSAL	5 -9 -11 -12 -15 -16 -17 -27 -29 -30 -33	11			